

ZARZĄDZENIE Nr 41/2020

Wójta Gminy Borowie

z dnia 29 maja 2020 roku

w sprawie przedstawienia Radzie Gminy Borowie Raportu o stanie Gminy za rok 2019

Na podstawie art. 28aa ust. 1 Ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2020 roku, poz. 713) zarządzam, co następuje:

§1

Przedstawiam Radzie Gminy Borowie Raport o stanie Gminy za rok 2019 stanowiący załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§2

Wykonanie Zarządzenia powierzam Sekretarz Gminy Borowie.

§3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia

WÓJT GMINY
mgr inż. Wiesław Gąska

RAPORT O STANIE GMINY BOROWIE

za 2019 rok

maj 2020 rok

1. **Podstawa prawna:** art. 28aa. Ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2020 roku, poz. 713).

Art. 28aa.

- **ust. 1** Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy.
- **ust. 2** Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.
- **ust. 3** Rada gminy może określić w drodze uchwały szczególne wymagania dotyczące raportu.

2. Ogólne informacje o gminie.

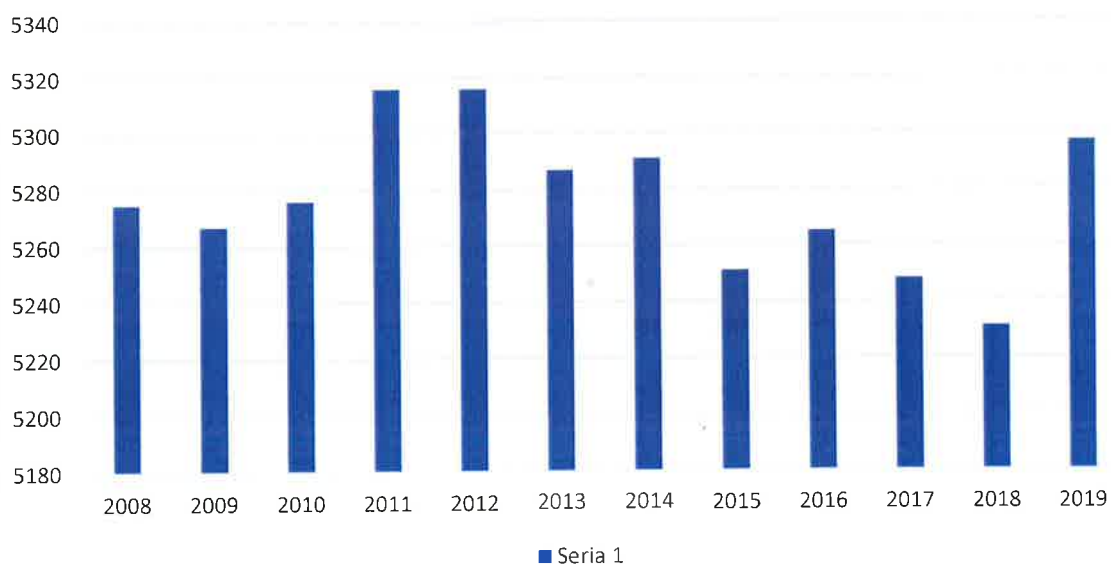
Powierzchnia gminy (w tym grunty orne, łąki, lasy)

Grunty	Powierzchnia (ha)	
GRUNTY ROLNE	Grunty orne	4277
	Sady	48
	Łąki trwałe	753
	Pastwiska trwałe	535
	Grunty rolne zabudowane	255
	Grunty pod stawami	9
	Grunty pod rowami	18
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	157
NIEUŻYTKI	14	
GRUNTY LEŚNE ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE	Lasy	1647
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	1
	Tereny mieszkaniowe	41
	Tereny przemysłowe	3
	Inne tereny zabudowane	22
	Zurbanizowane tereny niezabudowane	2
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	0
	Użytki kopalne	5
	Drogi	182
	Koleje	34
	Inne	0
	Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	0
	GRUNTY POD WODAMI	Morskimi wewnętrznymi
Powierzchniowymi płynącymi		19
Powierzchniowymi stojącymi		3
Użytki ekologiczne	0	
Tereny różne	1	
RAZEM	8 026	

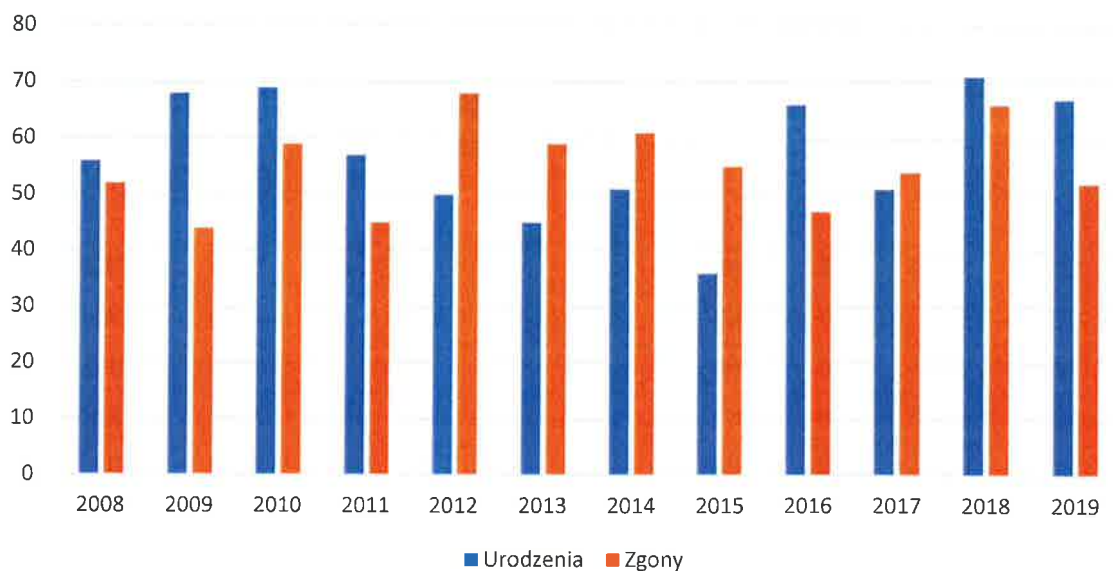
3. Informacje z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego i ewidencji ludności.

Rok	Liczba ludności		Urodzenia	Zgony	Migracja (zameldowania spoza gminy)	Struktura wiekowa		
	01.01	31.12				0-18	19-65	pow.65
2008	5239	5275	56	52	42	1377	3059	839
2009	5275	5267	68	44	23	1333	3077	857
2010	5267	5276	69	59	40	1305	3117	854
2011	5277	5316	57	45	40	1286	3173	857
2012	5315	5316	50	68	44	1273	3194	849
2013	5316	5287	45	59	38	1229	3201	857
2014	5287	5291	51	61	58	1207	3223	861
2015	5291	5251	36	55	45	1150	3241	860
2016	5250	5265	66	47	41	1147	3246	872
2017	5265	5248	51	54	39	1122	3238	888
2018	5248	5231	71	66	34	1132	3205	894
2019	5233	5297	67	52	46	1146	3324	827

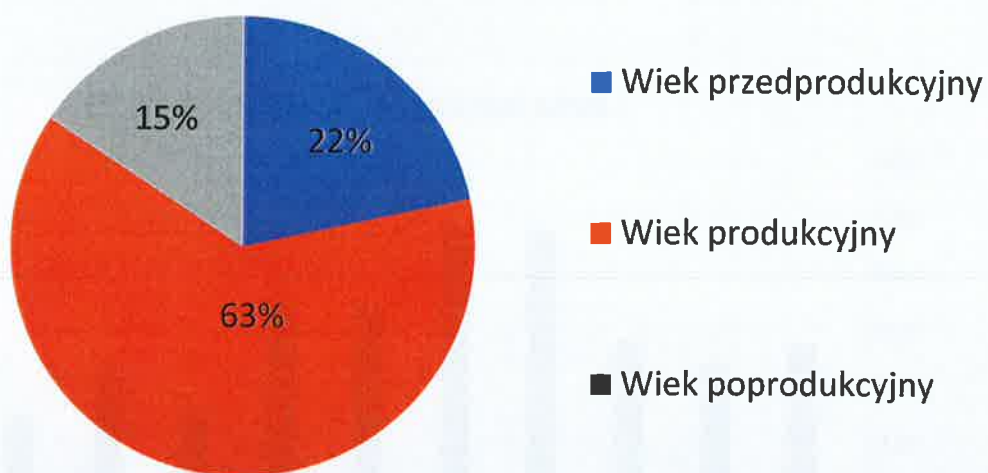
Liczba ludności w latach 2008-2019

Dynamika urodzeń i zgonów w latach 2008- 2019

Struktura wieku na dzień 31 grudnia 2019 roku

4. Bezrobocie.

Na koniec 2019 roku w gminie Borowie liczba osób bezrobotnych wynosiła 172, z czego 68 to kobiety i 102 osoby to mężczyźni.

Osoby bezrobotne w podziale na grupy wiekowe:

	Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych
Wiek	do 25 roku życia	40
	26 -30	59
	pow. 50 roku życia	34
	długotrwale bezrobotni	98

Źródło GUS

5. Realizacja polityk, programów i strategii.

W 2019 roku w gminie Borowie obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

1) Strategia Rozwoju Gminy Borowie na lata 2010 – 2020.

Strategia jest nadrzędnym dokumentem strategicznym, który wskazuje kierunki działań na rzecz likwidacji istniejących problemów w każdej sferze życia: społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, środowiskowej, bezpieczeństwa, rekreacji, sportu, kulturowej, administracyjnej, ekologicznej i przestrzennej, na których skoncentrowana jest uwaga władz lokalnych, aby lepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców. Dlatego wszystkie wymienione poniżej programy, działania i zrealizowane zadania w 2018 roku są spójne z tym dokumentem i wpisują się w założenia strategii, a także odpowiadają realizacji celów strategicznych jakie są przyjęte w Strategii tj.: Zaspokajanie potrzeb mieszkańców; Podnoszenie atrakcyjności terenów w celu pozyskania nowych mieszkańców; Podnoszenie atrakcyjności terenów w celu pozyskania nowych inwestorów.

2) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Borowie na lata 2018 – 2021 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025.

Stanowi on aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Borowie przyjętego w roku 2005. W roku 2019 Program realizowany był w zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach: Jaźwiny, Gózd,

Laliny, Iwowe, Filipówka, Gościewicz. Do gminnej kanalizacji sanitarnej przyłączono 188 gospodarstw domowych oraz innych obiektów.

3) Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Borowie do 2020 roku.

W 2019 roku wymieniono 230 lamp oświetleniowych typu LED zastępując lampy oświetleniowe sodowe w miejscowościach Borowie, Chromin, Iwowe, Łopacianka, Słup Pierwszy i Drugi, Wilchta za kwotę 95 506,50 zł.

4) Program Rewitalizacji dla Gminy Borowie na lata 2016 – 2023. W roku 2019 realizowane były zadania, które wpisują się w Program rewitalizacji:

- **„Tworzenie ścieżki edukacyjnej w Gminie Borowie w miejscowości Słup Pierwszy”** za kwotę 91 153,00 zł. Zadanie było w 90% dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w wysokości 80 000,00 zł. W ramach powyższego zadania wydatkowaną kwotę przeznaczono na zakup pomocy edukacyjnych dla miejscowości Słup Pierwszy w ramach Podobszaru 2 Programu rewitalizacji.

- **„Modernizacja energetyczna budynku służącego edukacji w Gminie Borowie”**. Projekt obejmował głęboką modernizację energetyczną budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Iwowie w tym wykonanie ocieplenia budynku, wymianę drzwi, zastosowanie automatyki pogodowej, wymianę oświetlenia, montaż termostatów, wymianę źródła ciepła oraz montaż instalacji fotowoltaicznej. W roku 2019 w ramach projektu wydatkowano kwotę 872 673,67 zł. Zadanie w 80 % kosztów kwalifikowalnych dofinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej IV „Przejście na gospodarkę niskoemisyjną” Działanie 4.2 „Efektywność energetyczna” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 - 2020. Zadanie ujęte w ramach Podobszaru 3 Programu rewitalizacji.

- **„Remont pomieszczeń świetlicowych w budynku OSP Laliny”**. Zadanie obejmowało remont dwóch pomieszczeń świetlicowych mieszczących się w budynku OSP w tym remont istniejących tynków, malowanie ścian i montaż kominka w jednym pomieszczeniu oraz zakup drzwi wejściowych do drugiego pomieszczenia świetlicy. Koszt zadania wyniósł 23 422,00 zł w tym pozyskana dotacja ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego w wysokości 10 000,00 zł, co stanowi 42,69 % kosztów zadania. Wykonano także remont drzwi garażowych strażnicy poprzez wykonanie i montaż bramy skrzydłowej do budynku OSP w Lalinach. Zadanie w wysokości 12 000,00 zł zostało w 100% sfinansowane ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach uzyskanej dotacji z programu „Mazowieckie strażnice – OSP 2019”.

Zadanie ujęte w ramach Podobszaru 3 Programu rewitalizacji.

- **„Remont bramy - dzwonnicy, dawnej kostnicy i obiektów drewnianych w budynku byłego kościoła w Borowiu”** Zadanie współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na operację typu „Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach

wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Zakres projektu obejmował wykonanie następujących prac: remont konserwatorski bramy – dzwonnicy; remont konserwatorski budynku dawnej kostnicy; roboty elektryczne w budynku bramy – dzwonnicy i dawnej kostnicy; prace konserwatorskie obiektów drewnianych w tym ambony, chrzcielnicy i świeczników ściennych; nadzór inwestorski. Całkowity koszt zadania 541 991,80 zł z czego 63,63 % kosztów kwalifikowalnych zadania stanowiła dotacja z UE w wysokości 290 605,00 zł. Zadanie ujęte w ramach Podobszaru 1 Programu rewitalizacji.

5) Program opieki nad zabytkami Gminy Borowie na lata 2019 – 2022.

Program realizowany w roku 2019 w zakresie przeprowadzenia prac:

- a) konserwatorskich – wykonano remont bramy – dzwonnicy dawnej kostnicy i obiektów drewnianych w budynku byłego kościoła w Borowiu (prace konserwatorskie – zacheuszkki, chrzcielnica, ambona). Koszt zadania wyniósł 541 991,80 zł z czego 63,63% stanowiło dofinansowane ze środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 w wysokości 290 605,00 zł.
- b) archeologicznych na działce na której znajduje się zabytkowy budynek po byłym kościele, w wyniku czego odnaleziono szczątki ludzkie pochowane niegdyś (do roku 1830) na cmentarzu przykościelnym - koszt 20 000 zł
- c) w zakresie nadzoru archeologicznego nad robotami na działce nr 461 na której znajduje się zabytkowy obiekt po byłym kościele, poniesiono koszty - 10 000 zł
- d) wybudowania ossuarium (grobowiec) na umieszczenie szczątków odnalezionych w czasie prac archeologicznych, poniesiono koszty - 4 500 zł
- e) restauratorskich przy zabytkowej Figurze Pana Jezusa na skwerku w centrum Borowia – poniesiono koszty w kwocie 3 500 zł
- f) restauratorskich przy zabytkowej kapliczce w lwowem oraz znajdującej się Figurze Matki Boskiej z odlewu żeliwnego w kwocie 500 zł. Prace budowlane wykonano nieodpłatnie.
- g) sporządzenia Gminnego Programu Opieki nad zabytkami – koszt 4 000 zł
- h) konserwatorskich przy zabytkowym pomniku rodziny Józwickich na cmentarzu w Borowiu – koszt 30 000 zł

6) Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla gminy Borowie na lata 2016-2020.

Program realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowiu, który w roku 2019 realizował następujące działania związane z ochroną zdrowia psychicznego: przeprowadzanie rozmów z rodzinami o możliwościach korzystania z pomocy specjalistów, ze wskazaniem placówek świadczących pomoc osobom chorym psychicznie; doprowadzanie do konsultacji psychiatrycznej i psychologicznej; współpraca z warsztatami terapii zajęciowej w Stoczku Łukowskim, mające na celu usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących

czynności życia codziennego; współpraca ze służbami opieki psychiatrycznej na terenie powiatu oraz z lekarzami rodzinnymi.

7) Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

realizowany poprzez zatrudnienie Asystenta Rodziny, którego rolą jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie w sposób akceptowany społecznie pełnić prawidłowo swoich funkcji. W roku 2019 Asystent udzielił wsparcia 13 rodzinom.

8) Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Borowie na lata 2009 - 2032.

W 2019r. wykonano 2 zadania pn. „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na budynkach znajdujących się na terenie gminy Borowie. Wartość całkowita pierwszego zadania wyniosła 25 166,94 zł, z czego kwotę 17 616,85 stanowi dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, a kwotę 7 550, 09 zł stanowią środki własne z budżetu Gminy Borowie. Dofinansowaniem objęto 31 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu lub odbioru, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W wyniku realizacji zadania osiągnięto efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 94,343 Mg odpadów zawierających azbest. Wartość całkowita drugiego zadania wynosiła 10 507,04 zł- cała kwota z dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Dofinansowaniem objęto 12 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu lub odbioru, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W wyniku realizacji zadania osiągnięto efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 33,711 Mg odpadów zawierających azbest. Łącznie w 2019 r. wydano 35 673,98zł unieszkodliwiając na terenie Gminy Borowie 128,054 Mg wyrobów zawierających azbest.

9) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Borowie w 2019 roku. W ramach Programu w roku 2019 zostało odłowionych i oddanych do adopcji 6 psów dla mieszkańców gminy Borowie. Koszt realizacji zadań określonych w programie (wyłapywanie, odławianie, opieka, usługi weterynaryjne, dokarmianie, kampania „Zaadoptuj psa” i inne) w roku 2019 wyniósł 6223,90 zł.

10) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2019.

W ramach Programu działał Zespół Interdyscyplinarny. W 2019 roku odbyło się 20 grup roboczych, realizujących procedurę „Niebieskiej Karty” w 16 rodzinach dotkniętych przemocą

11) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2019.

W ramach realizacji Programu przeprowadzono w szkołach podstawowych konkurs plastyczny pod hasłem „Jak nasza rodzina wspólnie pracuje i odpoczywa”, promujący zdrowy styl życia, wolny od narkotyków i innych używek oraz promujący różne formy aktywnego spędzania wolnego czasu. Sfinansowano wynajem urządzeń rekreacyjnych na pikniki rodzinne o tematyce profilaktycznej, organizowane w placówkach oświatowych.

12) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Borowie na 2019 rok.

Przeprowadzono 4 kontrole placówek handlowych sprzedających alkohol w zakresie przestrzegania przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dofinansowano zakup sprzętu muzycznego i sportowego dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi, zaopiniowano 2 wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

6. Podjęte przez Radę Gminy Borowie uchwały i ich realizacja

Rada Gminy Borowie w roku 2019 podjęła 49 uchwał z czego:

- 27 objętych było nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.
- 22 objętych było nadzorem Wydziału Prawnego Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.
- 17 uchwał podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Organy nadzoru tj. Wojewoda Mazowiecki oraz Regionalna Izba Obrachunkowa nie wszczęły postępowania nadzorczego wobec uchwał podjętych w 2019 roku przez Radę Gminy Borowie i nie stwierdziły nieważności żadnej uchwały.

Uchwały dotyczyły następujących spraw:

- 9 uchwał w sprawie zmian w budżecie Gminy Borowie na 2019 rok.
- 6 uchwał w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Borowie na lata 2019 – 2034.
- Przyjęto Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Borowie w 2019 roku.
- Podjęto uchwałę w sprawie ustalenia na rok 2019 planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez uczelnie oraz specjalności i formy kształcenia na które dofinansowanie może być przyznane.
- Podjęto uchwałę w sprawie ustalenia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

- Podjęto uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie świadczeń przyznanych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”.
- Udzielono Powiatowi Garwolińskiemu pomocy finansowej w kwocie 100 000 zł przy przebudowie drogi powiatowej na terenie gminy Borowie.
- Podjęto uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Borowiu.
- Zmieniono uchwałę w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Borowie w 2019 roku.
- Przyjęto projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Borowie.
- Podjęcie uchwały w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie tytułu honorowego „Zasłużony dla Powiatu Garwolińskiego”
- Udzielono Wójtowi Gminy Borowie wotum zaufania za 2018 rok
- Zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe Gminy Borowie wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2018 rok.
- Udzielono Wójtowi Gminy Borowie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok.
- Przyjęto sprawozdanie z realizacji „Gminnego programu opieki nad zabytkami gminy Borowie za lata 2015-2018”
- Uchwalenie Statutów Sołectw Gminy Borowie.
- Zmieniono uchwałę w sprawie uchwalania Regulaminu wynagrodzenia oraz przyznania nagród dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Borowie.
- Wyrażono zgodę na sprzedaż zabudowanej nieruchomości położonej w Borowiu, oznaczonej Nr 459/3 oraz określenia zasad jej sprzedaży.
- Wyrażono zgodę na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości położonej w Filipówce, oznaczonej Nr 316/2 oraz określenia zasad jej sprzedaży.
- Podjęto uchwałę w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych przez Gminę Borowie oraz określenie granic ich obwodów po 1 września 2019 roku.
- Przyjęto Program Współpracy Gminy Borowie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24.04.2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020.
- Przyjęto Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Borowie na lata 2019-2022.
- Wyrażono zgodę na ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Borowie.
- Ustalono roczne stawki podatku: od środków transportowych, od posiadania psów, opłaty targowej, podatku leśnego, podatku rolnego, podatku od nieruchomości.
- Przyjęto Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Borowie na lata 2020-2034.
- Uchwalono budżet Gminy Borowie na 2020 rok
- Wyrażono zgodę na zawarcie umowy nieodpłatnego użytkowania nieruchomości
- Podjęto uchwałę w sprawie: określenia średniej ceny jednostki paliwa w gminie.
- Zmieniono uchwałę w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty targowej na rok 2020.
- Przyjęto Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Borowie na rok 2020.
- Przyjęto plan pracy komisji rewizyjnej na 2020 rok.

7. Gospodarka finansowa Gminy.

Budżet gminy na 2019 rok przyjęty został uchwałą nr II/6/2018 w dniu 14 grudnia 2018 roku, który zakładał dochody w kwocie 23 781 682,00 zł, zaś wydatki 27 329 585,00 zł. Budżet Gminy zakładał deficyt w kwocie 3 547 903,00 zł.

W 2019 roku podjęto 9 uchwał rady gminy wprowadzających zmiany w budżecie Gminy i 22 zarządzenia wójta gminy.

Po wprowadzonych zmianach plan dochodów na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 28 372 085,68 zł, plan wydatków 30 535 960,02 zł, zaś deficyt budżetu 2 163 874,34 zł.

Wykonanie dochodów:

W 2019 roku dochody zrealizowano w kwocie 27 448 062,03 zł, w tym:

- dochody bieżące w kwocie 24 201 896,02 zł na plan 24 796 760,20 zł, z czego kwotę 7 782 294,11 zł stanowi wykonanie dochodów własnych gminy,
- dochody majątkowe w kwocie 3 245 166,01 zł na plan 3 575 325,48 zł.

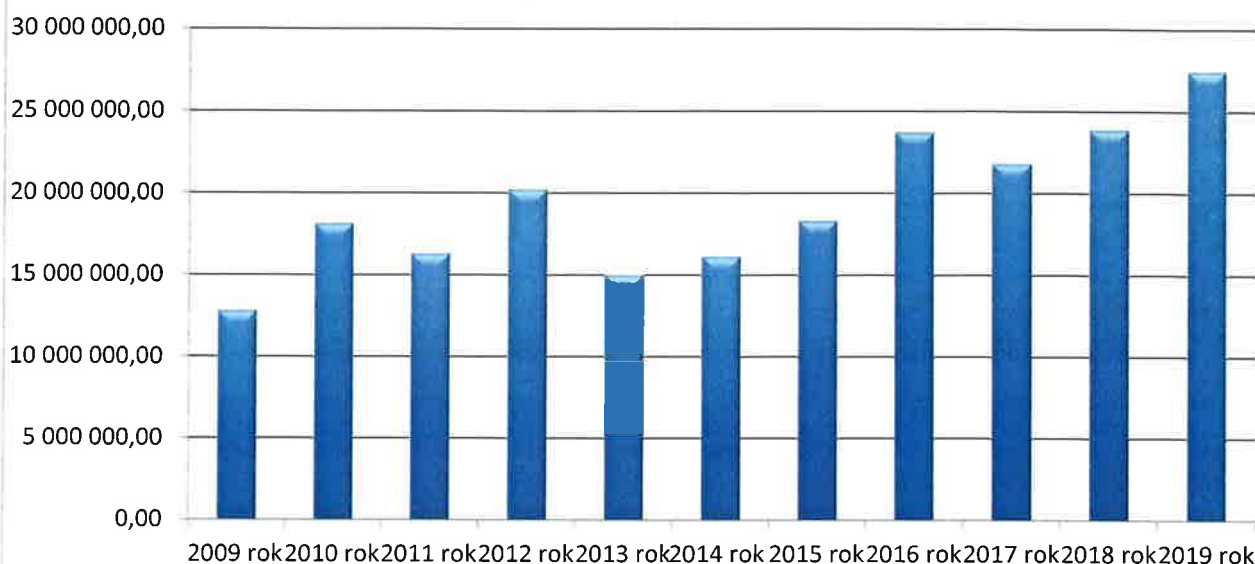
Na wykonanie dochodów według ich grup pochodzenia składają się między innymi:

- subwencja ogólna, która wynosi 9 047 842,00zł i stanowi 32,97% dochodów ogółem,
- dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące, które wynoszą 7 878 017,76 zł i stanowią 28,70% dochodów ogółem,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań inwestycyjnych, które wynoszą 1 745 656,48 zł i stanowią 6,36% dochodów ogółem,
- dochody własne, które wynoszą 7 782 294,11 zł i stanowią 28,35% dochodów ogółem. W dochodach własnych zawarte są dochody z PIT w kwocie 3 576 232,00 zł oraz dochody z CIT w kwocie 7 597 ,97 zł,
- dotacje celowe na zadania bieżące i inwestycyjne pochodzące ze środków Unii Europejskiej, które wynoszą 588 025,00 zł i stanowią 2,14% dochodów ogółem,
- środki z innych źródeł, które wynoszą 406 226,68 zł i stanowią 1,48% dochodów ogółem.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody ogółem wyniosły 5 181,81 zł, z czego kwotę 1 469,19 zł stanowią dochody własne gminy.

Poniższy wykres przedstawia dynamikę wykonanych dochodów gminy na przestrzeni lat 2009-2019.

Dochody w latach 2009-2019

Wykonanie wydatków:

Wydatki w 2019 roku zostały zrealizowane w kwocie 29 540 607,02 zł, z czego kwotę 9 122 713,65 zł stanowią wydatki majątkowe.

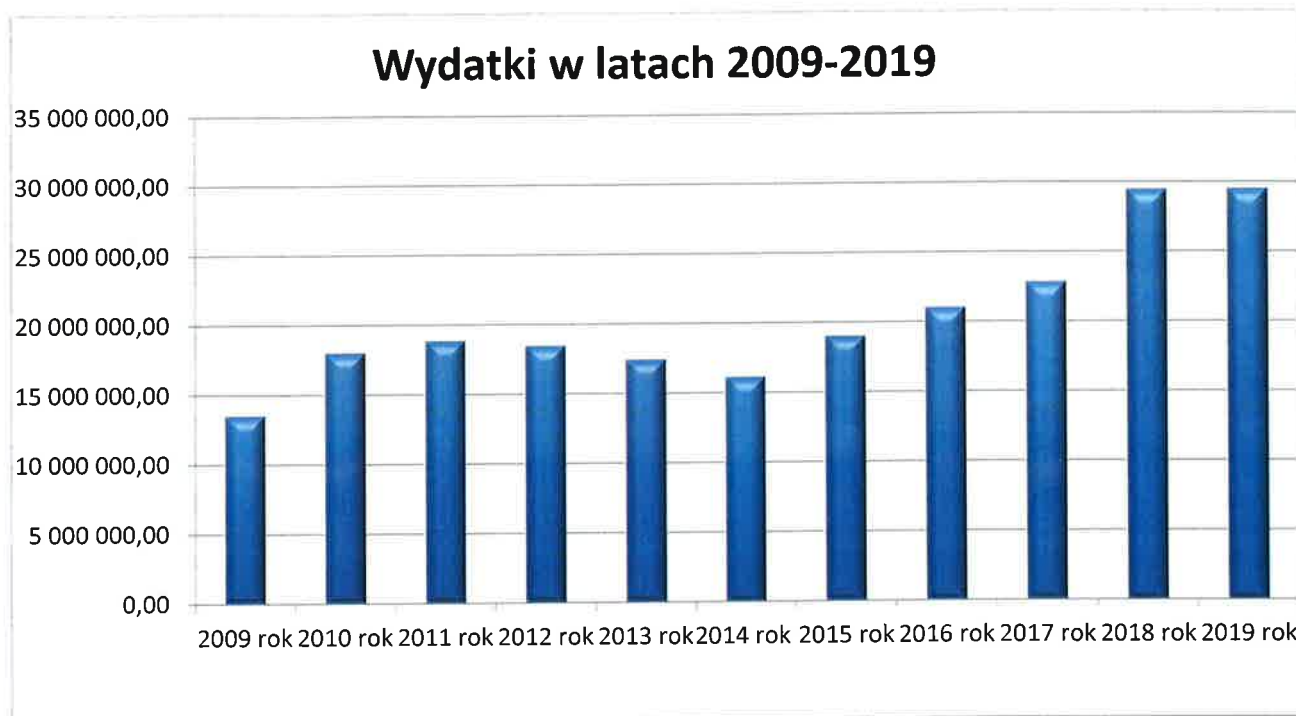
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wynosi 30,88%.

Na ogólną kwotę wydatków składają się wydatki poniesione na:

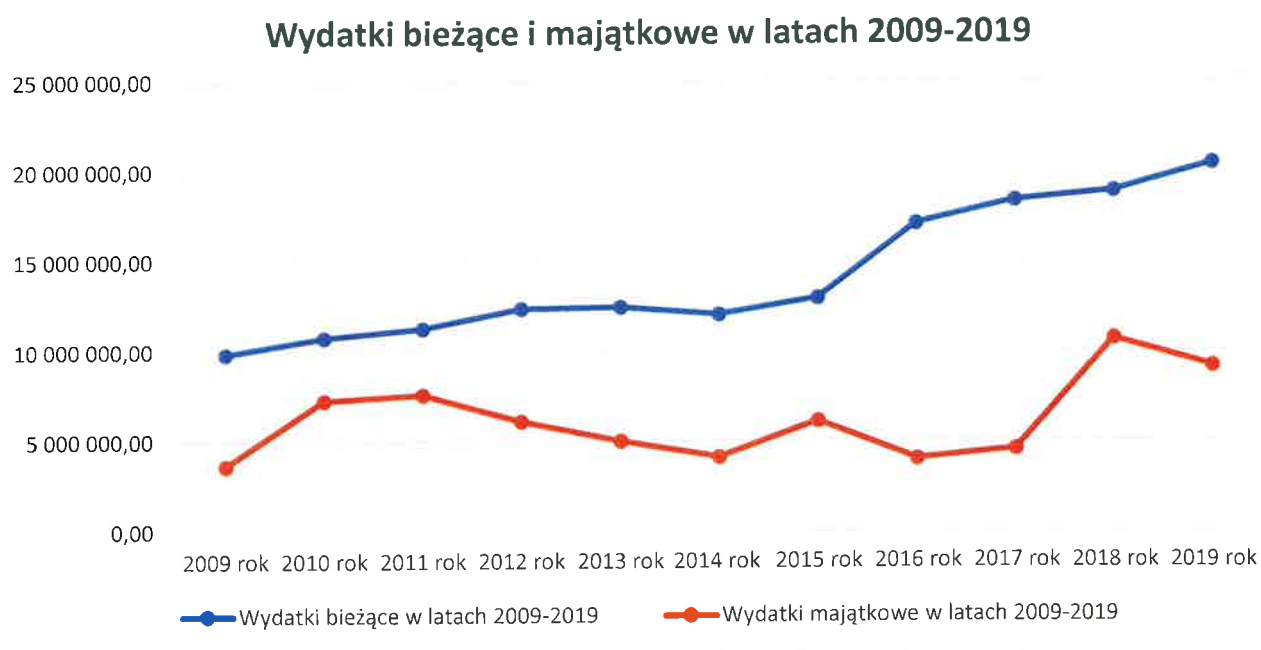
rolnictwo i łowiectwo: infrastruktura kanalizacyjna, zwrot rolnikom podatku akcyzowego	6 814 315.96
transport i łączność: utrzymanie i modernizacja dróg	780 535.88
gospodarkę mieszkaniową: gospodarka gruntami i nieruchomościami	39 060.79
działalność usługową: koszty wydania decyzji o warunkach zabudowy	34 156.76
administrację publiczną: działalność urzędu gminy, rady gminy, promocja gminy	2 428 898.53
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa: zadania zlecone z Krajowego Biura Wyborczego	51 713.00
bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową: utrzymanie gotowości bojowej OSP, wpłaty na fundusz celowy KWP i KPPSP,	584 085.25
obsługa długu publicznego	289 999.98
oświatę i wychowanie wraz z edukacyjną opieką wychowawczą	8 336 467.16
ochronę zdrowia	47 674.48
pomoc społeczną, świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze	7 530 887.09
gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	1 311 508.68
kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	1 090 542.26
kulturę fizyczną i sport	200 761.20

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki ogółem wyniosły 5 576,86 zł, z czego kwotę 1 722 24 zł stanowią wydatki majątkowe.

Poniższy wykres przedstawia dynamikę wykonanych wydatków gminy na przestrzeni lat 2009-2019.

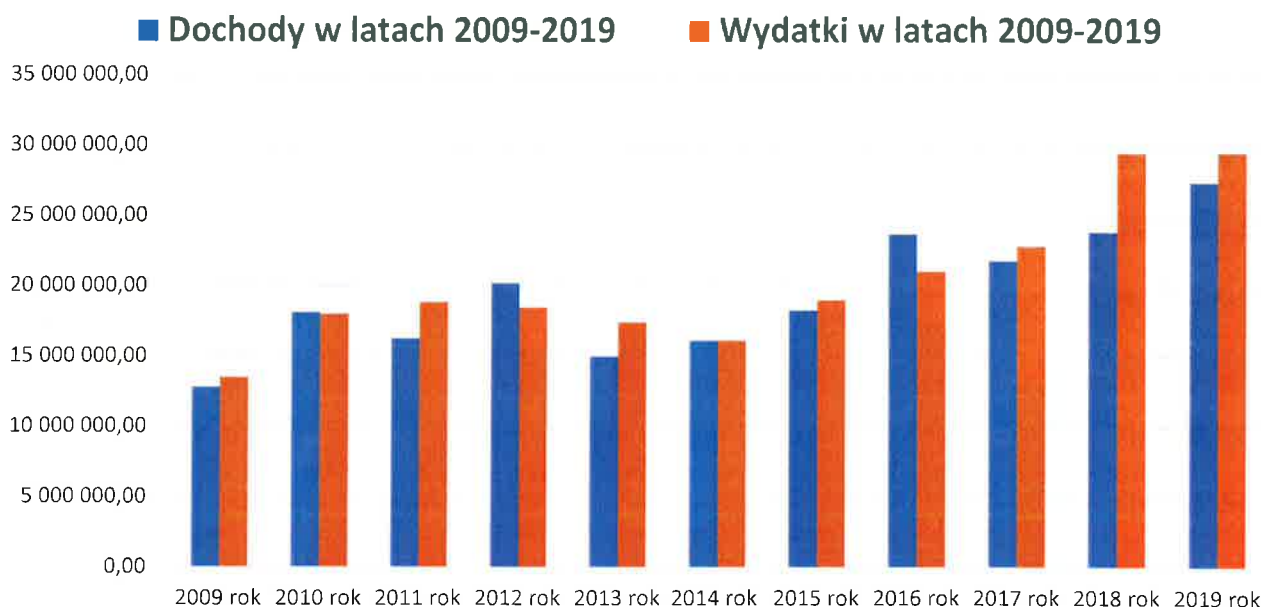
Poniższy wykres przedstawia relację poniesionych wydatków bieżących do wydatków majątkowych na przestrzeni lat 2009-2019, .

Wynik budżetu Gminy na koniec 2019 roku

W wyniku realizacji zadań przyjętych w budżecie na 2019 rok planowany deficyt wyniósł 2 092 544,99 zł.

Osiągnięty wynik budżetu gminy wynikający z relacji uzyskanych dochodów do poniesionych wydatków na przestrzeni lat 2009-2019 przedstawia poniższy wykres.

Dochody własne i ich charakterystyka

Poziom wykonania dochodów własnych wg źródeł za 2019 rok przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Źródła dochodów	Plan po zmianach na 2019 rok	Wykonanie za 2019 rok	% wyk.
1	2	3	4	5
I.	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej	3 800.00	4 656.17	122.53
II.	Wpływy z podatku od nieruchomości	901 722.00	878 991.72	97.48
III.	Wpływy z podatku rolnego	447 994.00	448 535.41	100.12
IV.	Wpływy z podatku leśnego	52 714.00	52 704.45	99.98
V.	Wpływy z podatku od środków transportowych	71 680.00	71 669.60	99.99
VI.	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	56 000.00	55 791.00	99.63
VII.	Wpływy z opłaty od posiadania psów	800	320	40.00
VIII.	Wpływy z opłaty targowej	500	350	70.00
IX.	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	138 200.00	126 106.47	91.25
X.	Wpływy z opłaty skarbowej	15 000.00	11 796.00	78.64
XI.	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	3 542 699.00	3 576 232.00	100.95

XII.	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	9 000.00	7 597.97	84.42
XIII.	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	58 000.00	57 792.70	99.64
XIV.	Opłaty za odbiór odpadów komunalnych	680 920.00	677 095.67	99.44
XV.	Opłaty za zajęcie pasa drogowego	21 200.00	20 699.73	97.64
XVI.	Dochody z majątku gminy	464 795.00	405 543.63	87.25
XVII.	Pozostałe dochody	1 920 914.00	1 386 411.59	72.17
RAZEM:		8 385 938.00	7 782 294.11	92.80

W wyniku obniżenia przez Radę Gminy górnych stawek podatkowych oraz w ramach kompetencji Wójta Gminy do udzielenia umorzeń, wysokość dochodów własnych gminy w 2019 roku została pomniejszona o kwotę 1 017 772,89 zł w tym:

1. Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych 1 016 862,89 zł, z tego:
 - w podatku od nieruchomości 782 275,04 zł
 - w podatku rolnym 164 357,11 zł
 - w podatku leśnym 12 754,26 zł
 - w podatku od środków transportu 57 476,48 zł

2. Skutki udzielonych umorzeń zaległości podatkowych 910,00 zł, z tego:
 - w podatku od nieruchomości 145,25 zł
 - w podatku rolnym 584,50 zł
 - w podatku leśnym 180,25 zł

Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej

Wpływy przekazywane przez Urzędy Skarbowe z tytułu poboru podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej w 2019 roku wyniosły 4 656,17 zł na zakładany plan 3 800,00 zł.

Zaległości z powyższego podatku według informacji Urzędu Skarbowego wynoszą 11 818,79 zł.

Podatek od nieruchomości

Wpływy z podatku od nieruchomości wynoszą 878 991,72 zł tj. 97,48% założeń rocznych, w tym od osób fizycznych 511 291,62 zł, od osób prawnych 367 700,10 zł.

Zaległości z tytułu podatku od nieruchomości wynoszą od osób prawnych 21 003,00 zł, od osób fizycznych 31 981,38 zł.

Na występujące zaległości podejmowane są odpowiednie czynności windykacyjne w postaci wysyłanych na bieżąco upomnień oraz wystawionych tytułów wykonawczych do Naczelników Urzędów Skarbowych.

Podatek rolny

Wpływy z podatku rolnego stanowią kwotę 448 535,41 zł tj. 100,12 % założeń rocznych. Na powyższą kwotę składają się wpłaty od osób fizycznych w wysokości 447 383,26 zł i od osób prawnych 1 152,15 zł.

Zaległości z tytułu podatku rolnego wynoszą 19 752,75 zł i dotyczą osób fizycznych w kwocie 19 604,15 zł oraz osób prawnych w kwocie 148,80 zł. Na zaległości zostały wysłane upomnienia oraz wystawione tytuły wykonawcze do Naczelników Urzędów Skarbowych.

Podatek leśny

Wpływy z podatku leśnego zostały zrealizowane w kwocie 52 704,45 zł tj. 99,98% zakładanego planu. Osoby fizyczne dokonały wpłat w wysokości 38 570,45 zł, natomiast osoby prawne w wysokości 14 134,00 zł.

Zaległości w podatku leśnym wynoszą 1 690,14 zł i dotyczą osób fizycznych.

Na zaległości na bieżąco są wysyłane upomnienia oraz wystawiane tytuły wykonawcze do Naczelników Urzędów Skarbowych.

Podatek od środków transportowych

Obowiązkiem podatkowym od środków transportowych w 2019 roku objętych było 19 podatników, którzy na podstawie wykazu ze Starostwa Powiatowego w Garwolinie oraz na podstawie złożonych deklaracji zobowiązani byli do uiszczenia opłat od środków transportowych.

Opodatkowaniu podlegały następujące środki transportu:

- 10 samochodów ciężarowych,
- 18 ciągników siodłowych i balastowych
- 20 przyczep i naczep
- 7 autobusów.

Wpływy z podatku od środków transportowych w 2019 roku zaplanowano w wysokości **71 680,00 zł**, natomiast zrealizowane zostały na kwotę **71 669,60 zł** tj. na poziomie 99,99%.

Zaległości w podatku transportowym na koniec 2019 roku wyniosły **1 580,00 zł** i dotyczyły 2 podatników.

W trakcie 2019 roku:

- zarejestrowano 4 środki transportowe,
- wyrejestrowano 6 środków transportowych,
- czasowemu wycofaniu z ruchu podlegał 1 środek transportowy.

Podatek od spadków i darowizn

Dochody z tytułu podatku od spadków i darowizn wykonane przez Urzędy Skarbowe w 2019 roku wyniosły 55 791,00 zł na plan 56 000,00 zł. Dochody zostały zrealizowane na poziomie 99,63 %. Zaległości z tego tytułu wynoszą 3 070,00 zł.

Opłata od posiadania psów

Wpływy z tego tytułu w 2019 roku zostały zrealizowane na poziomie 40% tj. na plan 800,00 zł wykonanie wynosi 320,00 zł.

Wpływy z opłaty targowej

Dochody z tytułu opłaty targowej wynoszą 350,00 zł tj. 70,00 % założeń rocznych.

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych pobieranego przez Urzędy Skarbowe w 2019 roku wyniosły 126 106,47 zł tj. 91,25% zakładanego planu.

Zaległości z tego tytułu wynoszą 31,54 zł.

Wpływy z opłaty skarbowej

Wpływy z opłaty skarbowej na zakładany plan w kwocie 15 000,00 zł zostały zrealizowane na poziomie 78,64 % tj. w wysokości 11 796,00 zł.

Udziały we wpływach podatku dochodowego od osób fizycznych

Plan udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosił 3 542 699,00 zł, natomiast wykonanie wynosi 3 576 232,00 zł tj. 100,95 % planu.

Udziały we wpływach podatku dochodowego od osób prawnych

Wpływy podatku dochodowego od osób prawnych realizowanego przez Urzędy Skarbowe w okresie sprawozdawczym wyniosły 7 597,97 zł i stanowią 84,42 % założeń rocznych.

Opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu

Z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu w 2019 roku na plan 58 000,00 zł uzyskano wpływy w wysokości 57 792,70 zł, tj. 99,64% planu.

Opłaty za odbiór odpadów komunalnych

W 2019 roku złożonych było 1 316 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które obejmowały 4 646 osób; w tym:

- 1 241 deklaracji na odpady segregowane za 4 514 osoby,
- 75 deklaracji na odpady niesegregowane za 132 osoby.

Wpływy z tytułu opłat wnoszonych przez mieszkańców za odbiór odpadów komunalnych wyniosły 677 095,67 zł na planowane 696 158,69 zł.

Zaległości ogółem wynoszą 22 813,52 zł. Na zaległości prowadzone są czynności windykacyjne.

Opłaty za zajęcie pasa drogowego

Wpływy z tytułu opłat wnoszonych przez inwestorów za zajęcie pasa drogowego wyniosły 20 699,73 zł na planowane 21 200,00 zł. Zaległości wynoszą 69,67 zł.

Realizacja Funduszu Sołeckiego

W gminie Borowie na mocy podjętej uchwały rady gminy, od 2011 roku wyodrębniany jest fundusz sołecki, na który w latach 2011 – 2019 przeznaczono kwotę ogółem 2 662 115,75 zł.

W roku 2019 Fundusz Sołecki został ustalony na kwotę 370 000,42 zł.

Realizacja przedsięwzięć w ramach funduszu odbywała się we wszystkich 19 sołectwach gminy i wyniosła ogółem 367 750,43 zł.

Lp	Nazwa sołectwa	Planowana kwota funduszu sołeckiego na 2019 rok	Wykonanie funduszu sołeckiego za 2019 rok	Obszar przeznaczenia funduszu
1	2	3	4	5
1	Borowie	35 859.43	35 859.29	Opracowanie projektu rozbudowy strażnicy OSP w Borowiu Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne typu LED. Zakup wyposażenia do części świetlicowej w budynku strażnicy OSP
2	Brzuskowola	13 990.92	13 990.89	Utwardzenie placu przy świetlicy wiejskiej w Brzuskowoli
3	Nowa Brzuza	16 821.93	16 821.93	Remont budynku strażnicy OSP Nowa Brzuza
4	Stara Brzuza	13 498.57	13 248.00	Zakup zmywarki do świetlicy wiejskiej. Zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy wiejskiej
5	Chromin	23 427.62	23 420.00	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne typu LED
6	Dudka	17 560.45	17 508.90	Zakup materiałów do ogrodzenia terenu świetlicy wiejskiej. Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej. Zakup urządzeń na plac zabaw przy świetlicy wiejskiej.
7	Filipówka	16 493.70	16 493.00	Budowa oświetlenia ulicznego na odcinku 650 m w m. Filipówka
8	Głusków	35 941.49	35 524.61	Wymiana drzwi garażowych w budynku OSP w Głuskowie. Remont urządzeń na placu zabaw przy szkole w Głuskowie .Zakup sprzętu sportowego dla szkoły w Głuskowie. Remont pomieszczeń świetlicowych w budynku OSP
9	Gościewicz	16 001.35	16 000.31	Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej

10	Gózd	12 760.05	12 739.63	Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej. Remont drogi gminnej.
11	Iwowe	30 894.91	30 635.78	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne typu LED. Remont dróg gminnych dojazdowych do gruntów rolnych. Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej. Doposażenie garażu OSP- zakup szafek na sprzęt OSP.
12	Jaźwiny	19 735.00	19 584.35	Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej. Zakup kosiarki spalinowej. Budowa placu zabaw przy świetlicy wiejskiej.
13	Kamionka	14 647.39	14 647.39	Wykup gruntu pod świetlicę wiejską w m. Kamionka
14	Laliny	18 422.07	18 422.00	Remont pomieszczeń świetlicowych w budynku OSP
15	Łętów	15 303.85	14 214.35	Zakup materiałów do ogrodzenia placu zabaw. Zakup urządzeń edukacyjnych na plac zabaw.
16	Łopacianka	17 396.34	17 396.00	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne typu LED
17	Słup Drugi	13 826.81	13 826.00	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne typu LED
18	Słup Pierwszy	17 683.54	17 683.00	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne typu LED. Remont świetlicy wiejskiej.
19	Wilchta	19 735.00	19 735.00	Remont pomieszczeń świetlicy wiejskiej w Wilchcie. Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne typu LED

Na mocy ustawy o funduszu sołeckim, Gmina Borowie otrzyma w 2020 roku zwrot, w formie dotacji celowej, części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego w 2019 roku. Będzie to kwota 96 365,32 zł. Z kolei od 2011 roku do 2018 roku gmina otrzymała zwrot z budżetu państwa w kwocie 597 736,15 zł.

8. Promocja gminy.

W 2019 roku na promocję gminy Borowie wydatkowano kwotę 30 817,67 zł. Poniesione wydatki dotyczą organizacji dożynek gminnych, publikacji artykułów prasowych o gminie, promocji gminy w ramach zawartej umowy o współpracy przez Katolickie Radio Podlasie, a także dofinansowania różnym instytucjom i organizacjom pozarządowym działalności w której promowano Gminę Borowie.

9. Zadłużenie gminy.

Zadłużenie gminy na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 14 726 214,21 zł. Są to zobowiązania zaciągnięte na sfinansowanie prowadzonych przez Gminę Borowie inwestycji zarówno tych w 2019 roku, jak i w latach poprzednich.

Na kwotę zaciągniętych zobowiązań składają się:

- 1) pożyczka długoterminowa z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie zaciągnięta w latach 2013-2014 na finansowanie zadania inwestycyjnego „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Borowie w miejscowościach: Głosków, Chromin, Łopacianka”. Pożyczka została zaciągnięta w kwocie 2 920 041,00 zł. Pożyczkodawca, zgodnie z zapisami w umowie, dokonał częściowego umorzenia pożyczki w kwocie 730 010,25 zł, co stanowi 25% kwoty wypłaconej pożyczki. Do dnia 31 grudnia 2019 roku dokonano spłaty pożyczki w wysokości 1 440 000,00 zł. Pozostało do spłaty 750 030,75 zł w latach 2020-2022,
- 2) pożyczka długoterminowa z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie zaciągnięta w 2015 roku na sfinansowanie zadania inwestycyjnego p.n. „Budowa sieci wodociągowej w m. Borowie- osiedle za szkołą”.
Pożyczka została zaciągnięta w kwocie 232 916,00 zł. Do dnia 31 grudnia 2019 roku dokonano spłaty pożyczki w wysokości 132 000,00 zł. Pozostało do spłaty 100 916,00 zł w latach 2020-2022. Zgodnie z umową pożyczka podlega umorzeniu do 30% kwoty tj. 69 874,80 zł. Umorzenie następuje po spłacie 50% kapitału udzielonej pożyczki i po spełnieniu przez Gminę wszystkich warunków określonych w umowie pożyczki. Po umorzeniu pożyczki okres spłaty pożyczki zostanie skrócony do roku 2020, Wniosek w tej sprawie został złożony.
- 3) pożyczka długoterminowa z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie zaciągnięta w latach 2017-2018 na finansowanie zadania inwestycyjnego p.n. „ Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami w miejscowości Łętów”.
Pożyczka została zaciągnięta w kwocie 709 631,00 zł. Do dnia 31 grudnia 2019 roku dokonano spłaty pożyczki w wysokości 104 750,00 zł. Pozostało do spłaty 605 881,00 zł w latach 2020-2023. Pożyczka podlega częściowemu

umorzeniu w wysokości do 30% kwoty pożyczki, co daje kwotę 212 889,30 zł. Po umorzeniu pożyczki okres spłaty zostanie skrócony do roku 2022,

4) pożyczka długoterminowa z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie zaciągnięta w latach 2018-2019 na finansowanie zadania inwestycyjnego p.n. „Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami w miejscowościach: Filipówka, Brzuskowola, Gościewicz”. Pożyczka została zaciągnięta w kwocie 1 297 386,46 zł. Na dzień 31 grudnia 2019 roku pozostało do spłaty 1 257 386,46 zł w latach 2020-2023. Pożyczka zgodnie z umową zawartą z WFOŚ i GW podlega częściowemu umorzeniu w wysokości do 20% wypłaconej kwoty pożyczki, co daje kwotę 259 477,29 zł,

5) kredyt długoterminowy zaciągnięty w BS Garwolin w 2013 roku w kwocie 1 500 000,00 zł, z czego kwota 1 075 000,00 zł została przeznaczona na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, a kwotę 425 000,00 zł przeznaczono na finansowanie zadania inwestycyjnego p.n. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Borowie w miejscowościach: Głosków, Chromin, Łopacianka” . Do dnia 31 grudnia 2019 roku dokonano spłaty kredytu w kwocie 1 300 000,00 zł. Pozostało do spłaty 200 000,00 zł w 2020 roku.

Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań dotyczyła:

- a) emisji obligacji komunalnych w 2007 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Borowie-Nowa Brzuza-Stara Brzuza,
- b) emisji obligacji komunalnych w 2009 roku na finansowanie rozbudowy budynku szkoły w Borowiu na przedszkole wraz z klasami lekcyjnymi,
- c) emisji obligacji komunalnych w 2011 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Borowie-Kamionka-Dudka,
- d) pożyczki z WFOŚiGW z 2010 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Borowie-Kamionka-Dudka,

6) emisja obligacji komunalnych w 2015 roku na kwotę 2 000 000,00 zł, z czego kwota 1 167 916,00 zł zostało przeznaczona na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, a kwotę 832 084,00 zł przeznaczono na finansowanie zadania inwestycyjnego budowy sieci wodociągowej w miejscowości Borowie (osiedle za szkołą) – 400 000,00 zł oraz zadania p.n. „Opracowanie projektu i rozbudowa gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Borowie” – 432 084,00 zł. Wykup obligacji zgodnie z harmonogramem planowany jest na lata 2021-2026.

Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań dotyczyła:

- a) pożyczki z WFOŚiGW z 2010 i 2011 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Borowie-Kamionka-Dudka,
- b) pożyczki z WFOŚiGW i kredytu z BS Garwolin z 2013 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Głosków-Chromin-Łopacianka,
- c) pożyczki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej z 2013 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chromin,

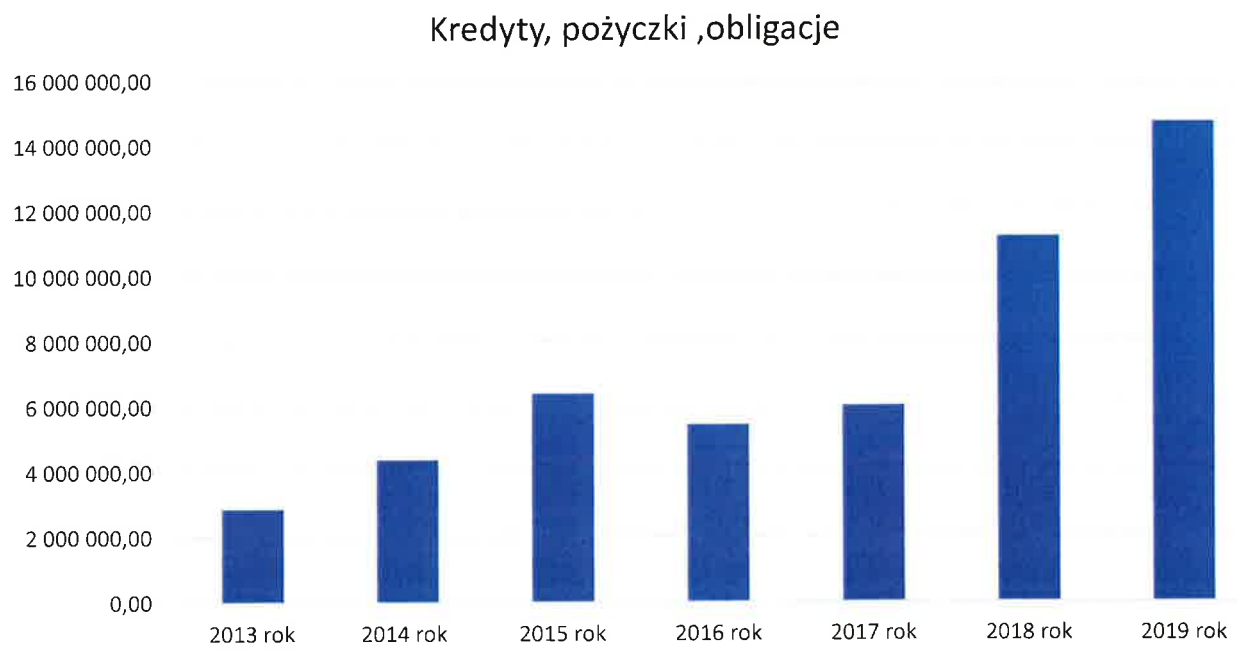
- d) emisji obligacji komunalnych w 2011 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Borowie-Kamionka-Dudka,
 - e) emisji obligacji komunalnych w 2009 roku na finansowanie rozbudowy budynku szkoły w Borowiu na przedszkole wraz z klasami lekcyjnymi,
- 7) emisja obligacji komunalnych w 2017 roku na kwotę 865 000,00 zł, z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Wykup obligacji zgodnie z harmonogramem planowany jest na lata 2021-2026.
Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań dotyczyła:
- a) pożyczki z WFOŚiGW z 2013 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Głusków-Chromin-Łopacianka,
 - b) pożyczki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej z 2013 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chromin,
 - c) pożyczki z WFOŚiGW z 2015 roku na finansowanie zadania inwestycyjnego budowy sieci wodociągowej w miejscowości Borowie (osiedle za szkołą),
 - d) kredytu z BS Garwolin z 2013 roku zaciągniętego na wykup obligacji wyemitowanych w 2007 roku na budowę kanalizacji w miejscowościach: Borowie-Nowa Brzuza-Stara Brzuza.
- 8) emisja obligacji komunalnych w 2018 roku na kwotę 4 877 000,00 zł, z czego kwota 900 000,00 zł zostało przeznaczona na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, natomiast 3 977 000,00 zł zostało przeznaczone na finansowanie zadań inwestycyjnych takich jak:
- ✓ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Borowie w miejscowościach Wilchta, Słup Pierwszy, Słup Drugi, Laliny – 3 677 000,00 zł,
 - ✓ Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami w miejscowościach: Filipówka, Brzuskowola, Gościewicz, Łętów – 200 000,00 zł,
 - ✓ Odwodnienie ulicy Zielnej i Wierzbowej w miejscowości Borowie – 100 000,00 zł.
- Wykup obligacji zgodnie z harmonogramem planowany jest na lata 2021-2029.
Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań dotyczyła:
- a) kredytu z BS Garwolin z 2013 roku zaciągniętego na cele określone w pkt 9 ppkt 5) lit. b, c, d,
 - b) pożyczki z WFOŚ i GW z 2013 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Głusków-Chromin-Łopacianka,
 - c) pożyczki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej z 2013 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chromin,
 - d) pożyczki z WFOŚ i GW z 2015 roku na finansowanie zadania inwestycyjnego budowy sieci wodociągowej w miejscowości Borowie (osiedle za szkołą),
 - e) pożyczki z WFOŚiGW z 2017 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łętów.

- 9) emisja obligacji komunalnych w 2019 roku na kwotę 4 070 000,00 zł, z czego kwota 1 020 000,00 zł została przeznaczona na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, natomiast 3 050 000,00 zł zostało przeznaczone na finansowanie zadania inwestycyjnego budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Jażwiny, Słup Pierwszy, Słup Drugi, Wilchta, Laliny.
Wykup obligacji zgodnie z harmonogramem planowany jest na lata 2030-2034.

Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań dotyczyła:

- a) kredytu z BS Garwolin z 2013 roku zaciągniętego na cele określone w pkt 9 ppkt 5) lit. b, c, d,
- b) pożyczki z WFOŚ i GW z 2013 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Głosków-Chromin-Łopacianka,
- c) pożyczki z WFOŚ i GW z 2015 roku na finansowanie zadania inwestycyjnego budowy sieci wodociągowej w miejscowości Borowie -osiedle za szkołą,
- d) pożyczki z WFOŚ i GW z 2017 roku na finansowanie zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łętów.

Stan zobowiązań występujących na dzień 31 grudnia 2019 roku, od momentu ich zaciągnięcia według stanu na dzień 31 grudnia każdego roku, obrazuje poniższy wykres.

10. Ochrona zdrowia.

Na terenie gminy Borowie funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej utworzony i zarządzany przez samorząd Gminy Borowie.
W 2019 roku zarejestrowanych było 4953 pacjentów. Udzielono 18 022 świadczeń

zdrowotnych. W ramach działalności SP ZOZ świadczył usługi medyczne w zakresie:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ)
- Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (AOS)
- Opieka stomatologiczna (przez część roku)

Zezwolenia na sprzedaż alkoholu

W 2019 roku na terenie gminy Borowie 17 podmiotów gospodarczych posiadało łącznie 37 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Z tego tytułu:

- dochody wyniosły: 57 792,70 zł
- wydatki: 47 674,48 zł

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

GKRPA powołana została Zarządzeniem Nr 11/2015 Wójta Gminy Borowie z dnia 2 marca 2015 roku na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. GKRPA liczy 10 osób i realizuje zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanym corocznie przez radę gminy oraz zadania znajdujące się w założeniach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 i Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień GKRPA:

- opiniowała zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, zgodnie z Uchwałą nr X LVI/219/2018 Rady Gminy Borowie z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia dla gminy Borowie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz Uchwałą Nr XXI/93/2016 r. Rady Gminy Borowie z dnia 15 czerwca 2016 roku w sprawie ustalenia punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Borowie. W 2019 roku Komisja zaopiniowała 2 wnioski.
- organizowała spotkania terapeutyczne z zatrudnionym wykwalifikowanym terapeutą leczenia uzależnień dla osób nadużywających alkoholu oraz ich rodzin. Na wniosek rodziny lub policji 15 osób zostało wezwanych na rozmowę z terapeutą leczenia uzależnień. W 2019 roku na spotkania z terapeutą dobrowolnie uczęszczało 53 osoby nadużywające alkohol lub członkowie ich rodzin i w tym czasie uzyskało 237 porad.

Członkowie komisji w 2019 roku dokonali kontroli 4 placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działalność GKRPA finansowana jest ze środków uzyskanych przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przedsiębiorcom. W 2019 roku z tego tytułu przychody w budżecie gminy wyniosły 57 792,70 zł. Wydatki na

realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku wyniosły 42 974,59 zł, zaś na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomani w 2019 roku wyniosły 4 699,89zł.

Lp.	Wyszczególnienie	2019 r.
1.	Liczba posiedzeń	4
2.	Liczba wydanych postanowień administracyjnych w sprawie wydania opinii dot. zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	2
3.	Wnioski skierowane do komisji, w tym przez:	15
	- Komisariat Policji	13
	- Rodzinę	2
4.	Liczba przeprowadzonych kontroli sklepów	4

W 2019 roku działały 2 apteki i 2 poradnie stomatologiczna, w ramach działalności gospodarczej przez osoby fizyczne.

11. Pomoc społeczna.

Realizatorem zadań pomocy społecznej na terenie gminy Borowie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowiu z siedzibą przy ul. Al. Sasimowskiego 10. Ośrodek Pomocy Społecznej jest najczęściej pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zwracają się o pomoc.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadniczym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielania w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy .

Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i specyficzna działalność zawodowa, jaką jest praca socjalna. Człowiek znajdujący się w trudnej sytuacji , który spotka się z pracownikiem socjalnym otrzyma odpowiednią informację dotyczącą możliwości skorzystania z pomocy, jej form i warunków, na jakich będzie mógł tę pomoc otrzymać. Pomoc społeczna zakłada współdziałanie pracownika socjalnego i klienta. Brak współdziałania i aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych może stanowić podstawę do odmowy udzielenia pomocy.

Jedną z form pomocy społecznej jest ponoszenie przez GOPS odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej Powyższa forma wsparcia adresowana jest do osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą funkcjonować w codziennym życiu i którym nie można

zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Placówki takie zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu. W ramach takiej pomocy w 2019 roku skorzystało trzy osoby, którym sfinansowano pobyt w łącznej kwocie 32 912,35 zł.

Bardzo ważnym elementem oddziaływania na rodzinę były także działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny, który został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Borowie w 2012 roku. Członkami Zespołu Interdyscyplinarnego są przedstawiciele pomocy społecznej, funkcjonariusze policji i Sądu, członkowie GKRPA, przedstawiciele służby zdrowia oraz oświaty. Na działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie wydatkowana została kwota 1 057,18 zł.

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowiu poniósł wydatki na wypłatę zasiłków w łącznej wysokości 92 532,98 zł tj. na:

- zasiłki celowe
- zasiłki losowe
- zasiłki okresowe
- zasiłki stałe

Zasiłek celowy to świadczenie skierowane do zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej, przyznawany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów leczenia i leków, opatu, żywności, przedmiotów użytku domowego. W 2019 roku zasiłki celowe przyznano 32 rodzinom na łączną kwotę 32 310,00 zł.

Zasiłek okresowy adresowany jest do osób i rodzin bez dochodu lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach w pełni nie wystarczających na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, zwłaszcza na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność oraz bezrobocie. W 2019 roku przyznano zasiłki okresowe dla 6 rodzin w kwocie 8 438,08 zł.

Zasiłki stałe, to zadanie finansowane z dotacji z budżetu państwa oraz ze środków własnych gminy. Przysługuje osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli nie posiadają dochodu lub dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Osoby pobierające zasiłek stały i nie posiadające innego tytułu do ubezpieczenia, podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu pobierania zasiłku stałego. W ramach tego zadania wypłacono 82 świadczeń dla 8 świadczeniobiorców na kwotę 51 784,90 zł.

Z ubezpieczenia zdrowotnego skorzystało 7 osób pobierających zasiłek stały na co wydatkowano kwotę 3 952,69 zł. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych. Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W ramach tego zadania sfinansowano specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 5 osób na kwotę 37 752,00 zł. z czego zrealizowano 1452 godziny .

Kolejnym ważnym elementem wsparcia rodzin jest objęcie ich programem dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. W 2019 roku z pomocy w tej formie skorzystało 157 osoby z 59 rodzin, w tym dla 79 dzieci opłacono obiady w szkołach. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, w 2019 roku wydatkowano na to zadanie kwotę 101 552,20 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowiu wyznaczony został do realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2019 r. zatrudniony był 1 asystent rodziny. Na wynagrodzenie wraz pochodnymi wydatkowano kwotę w wysokości 37 869,02 zł. Na sfinansowanie części wynagrodzenia pozyskano środki w ramach Resortowego Programu Wsparcia Rodziny i Systemu Pieczy. Asystent udzielił pomocy 13 rodzinom z terenu gminy. Praca asystenta koncentrowała się głównie na :

- pomocy w budowaniu prawidłowego wzorca rodzica,
- wzmacnianie kompetencji rodziców,
- pomocy w egzekwowaniu obowiązku szkolnego,
- pomocy w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny,
- pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach,- doradztwie w prowadzeniu spraw gospodarstwa domowego.

W ramach realizacji zadania związanego ze wspieraniem rodziny Ośrodek współfinansował pobyt dziecka w systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą jest to zadanie własne gminy, która ponosi wydatki w wysokości 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Opłata za pobyt dziecka w systemie pieczy zastępczej w 2019 roku wynosiła 1 785,89 zł.

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowiu sfinansował pobyt małych dzieci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczych w wysokości 39 200,00 zł.

W ramach pomocy społecznej w Gminie Borowie w roku 2019 realizowane były następujące zadania:

- świadczenie wychowawcze 500+, z programu korzystało 628 rodzin; łączna kwota wypłaconych świadczeń to **4 718 407,30 zł**
- świadczenie Dobry Start: z programu skorzystało 450 rodzin; łączna kwota wypłaconego świadczenia to **215 400,00 zł**
- stypendium szkolne: z socjalnego stypendium szkolnego skorzystało 10 rodzin; łączna kwota stypendium wypłaconego dla 24 uczniów to **26 771,60 zł**
- zasiłek rodzinny: z zasiłku rodzinnego korzystało 161 rodzin; łączna kwota wypłaconego zasiłku i dodatków do zasiłku to **688 746,43 zł**

- zasiłek pielęgnacyjny: z zasiłku pielęgnacyjnego korzystało 88 rodzin; łączna kwota wypłaconego zasiłku to **196 639,58 zł**
- świadczenie pielęgnacyjne: ze świadczenia pielęgnacyjnego skorzystało 31 rodzin; łączna kwota wypłaconego świadczenia to **561 329,00 zł**
- zasiłek dla opiekuna: z zasiłku korzystały 2 rodziny; łączna kwota wypłaconego zasiłku to **14 880,00 zł**
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka / tzw. becikowe: skorzystało 35 rodzin, łączna kwota zapomogi to **35 000,00 zł**
- świadczenie rodzicielskie – skorzystało 15 rodzin, łącznie wypłacono **64 753,90 zł**
- jednorazowe świadczenie 'Za życiem' – wypłacono jedno świadczenie w kwocie **4 000,00 zł**
- fundusz alimentacyjny: świadczenie z funduszu alimentacyjnego pobierało 12 rodzin; łączna kwota wypłaconego świadczenia to **67 040,00 zł**, łączna kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego to **62 308,55 zł**

Łączna kwota wszystkich świadczeń i zasiłków realizowanych przez Urząd Gminy w Borowiu w 2019 roku to **6 592 967,81 zł**.

12. Edukacja i oświata

Sieć szkół

Na terenie gminy Borowie funkcjonują trzy publiczne jednostki oświatowe dla których organem prowadzącym jest Gmina Borowie. Nadzór pedagogiczny nad tymi jednostkami sprawuje Kuratorium Oświaty w Warszawie. Obsługę finansową prowadzi Urząd Gminy w Borowiu będący jednostką obsługującą, zgodnie z Uchwałą Nr XXVI/116/2016 Rady Gminy Borowie z dnia 28 listopada 2016 roku. Obsługę bankową prowadzi Bank Spółdzielczy w Garwolinie Oddział w Borowiu.

Placówki funkcjonują jako jednostki budżetowe, a są to:

- **Zespół Oświatowy w Borowiu** (w skład którego wchodzi Publiczna Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Sasimowskiego, Publiczne Przedszkole „Jaś i Małgosia”, Publiczne Gimnazjum im. Aleksandra Sasimowskiego, które w związku z przeprowadzaniem reformy oświaty w Polsce, z dniem 1 września 2017 roku zostało włączone do Szkoły Podstawowej im. Aleksandra Sasimowskiego i z dniem 31 sierpnia 2019r. zakończyło działalność.
- **Zespół Szkół w Głoskowie** (w skład którego wchodzi Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Publiczne Przedszkole „Kubuś Puchatek”, Publiczne Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, które w związku z przeprowadzaniem reformy oświaty w Polsce, z dniem 1 września 2017 roku zostało włączone do Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego i z dniem 31 sierpnia 2019r. zakończyło działalność.

- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Iwowie** (w skład którego wchodzi Publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym i punkt przedszkolny).

Warunki lokalowe szkół i placówek oświatowych

- **Zespół Oświatowy w Borowiu** jest to największa szkoła na terenie gminy Borowie. Od 1 września 2019 roku uczęszcza 279 uczniów do szkoły i 112 wychowanków do przedszkola. Szkoła funkcjonuje w budynku pochodzącym z 1967 roku, który był znacznie rozbudowany i wyremontowany. W 2006 roku został rozbudowany o 8 klas lekcyjnych, wybudowano windę i podjazd dla osób niepełnosprawnych i sanitariaty. W latach 2008-2009 rozbudowano szkołę o łącznik żywieniowy, w 2010 rozbudowano szkołę o pomieszczenia dla przedszkola a także wybudowano plac zabaw dla dzieci w ramach projektu „Radosna Szkoła”. Szkoła posiada 10 klas do nauczania początkowego i przedszkola, 12 klas lekcyjnych i dwie pracownie komputerowe. Dwie sale lekcyjne są wyposażone w tablice interaktywne z projektorami ultra krótkoogniskowymi ramach projektu „Aktywna tablica”. W 2019 roku została zmodernizowana pracownia informatyczna w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Modernizacja pracowni informatycznej w Zespole Oświatowym w Borowiu”, na którą została udzielona pomoc finansowa w kwocie 48.500,00 zł z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach „Mazowieckiego Programu Dofinansowania Pracowni Informatycznych i Językowych”. (Całkowita wartość przedsięwzięcia 69.286,00 zł) Szkoła posiada także salę gimnastyczną. Przy szkole została wybudowana Hala sportowa z zapleczem, siłownią i kręgielnią z których uczniowie często korzystają w ramach zajęć. Przy szkole wybudowano boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012”.
- **Zespół Szkół w Głoskowie** – mieści się w budynku pochodzącym z 1974 roku. Od 1 września 2019 roku uczęszcza 133 uczniów do szkoły i 50 wychowanków do przedszkola. W 2009 roku wybudowano salę gimnastyczną z zapleczem i łącznikiem o pow.573,00 m². W 2016 roku rozbudowano budynek o pomieszczenia przeznaczone na świetlicę i sale lekcyjne. Budynek wymaga jeszcze remontu i modernizacji. Do najpilniejszych należy rozbudowa szkoły zgodnie z przygotowanym projektem. Szkoła posiada pracownię komputerową która wyposażona jest w tablice interaktywne z projektorem ultra krótkoogniskowym zakupione w ramach projektu „Aktywna tablica”. Przy szkole znajduje się plac zabaw dla dzieci wybudowany w ramach projektu „Radosna Szkoła”.
- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Iwowie** jest to najmniejsza szkoła na terenie Gminy Borowie do której uczęszcza 48 uczniów i 18 wychowanków do oddziału i punktu przedszkolnego. Budynek został zbudowany w 1972 roku. W latach 1993-1994 dobudowano kotłownię i pomieszczenia administracyjne. Dokonano zmiany systemu ogrzewania z węglowego na kotłownię olejową. Szkoła nie posiada sali gimnastycznej. Obecnie posiada 9 klasopracowni. Przy szkole znajduje się plac zabaw dla dzieci wybudowany w ramach projektu „Radosna Szkoła”. W latach 2018-2019 w ramach zadania „Modernizacja energetyczna budynku służącego

edukacji w Gminie Borowie” wykonano modernizację energetyczną budynku szkoły polegająca na wymianie dachu, montażu fotowoltaiki, wykonaniu nowej instalacji centralnego ogrzewania i instalacji elektrycznej, dociepleniu budynku, wykonanie otworów wewnętrznych w budynku, malowania pomieszczeń i wykonania posadzek a także na wykonaniu niezbędnych prac hydraulicznych i budowlanych. W 2019 roku na to przedsięwzięcie otrzymano dotację ze środków RPOWM w kwocie 560.069,00 zł

Liczba uczniów i oddziałów

Według danych Systemu Informacji Oświatowej liczba uczniów i oddziałów w trzech jednostkach wg stanu na 30 września 2019 roku kształtowała się następująco:

Publiczna Szkoła Podstawowa:

L.p.	wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym klasy:							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	Zespół Oświatowy w Borowiu	15	279	30	34	48	8	37	47	31	44
2.	Zespół Szkół w Głoskowie	9	132	19	19	13	12	9	29	16	15
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Iwowie	7	48	5	5	8	8	8	11	3	0
	Razem	31	459	54	58	69	28	54	87	50	59

Publiczne Przedszkola i oddziały przedszkolne :

L.p.	wyszczególnienie	Liczba uczniów			Liczba oddziałów		
		razem	w tym:		razem	w tym:	
			Poniżej „0”	„0”		Poniżej „0”	„0”
1.	Zespół Oświatowy w Borowiu – Publiczne Przedszkole „Jaś i Małgosia”	111	82	29	6	4	2
2.	Zespół Szkół w Głoskowie Publiczne Przedszkole „Kubuś Puchatek”	53	43	10	3	2	1
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Iwowie – punkt przedszkolny	18	13	5	2	1	1
	Razem	182	138	44	11	7	4

Razem jednostki oświatowe :

Lp.	wyszczególnienie	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
1.	Zespół Oświatowy w Borowiu –	390	21
2.	Zespół Szkół w Głoskowie	185	12
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Iwowie	66	9
	Razem	641	42

Zatrudnienie w szkołach

W roku szkolnym 2019/2020 wg danych Systemu Informacji Oświatowej na 30 września 2019 roku, w tych trzech jednostkach łącznie zatrudnienie na poszczególnych stopniach awansu zawodowego nauczycieli przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie		Liczba stosunków pracy nauczycieli					
		ogółem	bez stopnia	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
Zatrudnienie w pełnym wymiarze		66	0	4	11	11	40
Zatrudnienie w niepełnym wymiarze	liczba	9	0	1	1	3	4
	w tym etatu	5,85	0,00	0,91	0,62	2,07	2,25
Razem etaty:		71,85	0,00	4,91	11,62	13,07	42,25

W jednostkach zatrudnionych jest również 26 pracowników obsługi i administracji w pełnym wymiarze czasu pracy i 1 pracownik na ½ etatu.

Finanse oświaty

Wydatki w 2019 roku poniesione na oświatę tj. w dziale 801 Oświata i wychowania oraz w dziale 854 Edukacyjna opieka wychowawcza łącznie wynoszą 8.336.467,16 zł. Udział wydatków oświaty w finansowaniu wydatków gminy stanowi 28,22%.

Podział wydatków na poszczególne jednostki oświatowe przedstawia poniższa tabela:

Lp	Wyszczególnienie	Razem wydatki na oświatę w złotych	w tym:		
			Wydatki bieżące statutowe	Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	Wydatki majątkowe
1.	Zespół Oświatowy w Borowiu	4 358 232,84	707 229,45	3 651 003,39	-
2.	Zespół Szkół w Głoskowie	1 939 883,48	318 309,91	1 621 573,57	-
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Iwowie	860 003,09	139 076,48	720 926,61	-
	Razem wydatki zrealizowane przez jednostki oświatowe	7 158 119,41	1 164 615,84	5 993 503,57	-
4.	Wydatki inwestycyjne na oświatę realizowane przez JST	979.355,71	-	-	979.355,71
5.	Kwota refundacji kosztów wychowania przedszkolnego dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Borowie a uczęszczających do przedszkoli w innych gminach.	40.247,79	40.247,79	-	-
6.	Dowożenie uczniów do szkół	77 736,75	77 736,75	-	-

7.	Pozostała działalność	29 204,00	29 204,00	-	-
8.	Kolonie i obozy	5 200,00	5 200,00		
9.	Pomoc materialna dla uczniów - stypendia	26 771,60	26 771,60		
10.	Wydatki na oświatę realizowane w ramach funduszu sołectwa na zakup sprzętu sportowego dla szkoły w Głoskowie i remont urządzeń na placu zabaw	10.913,68	10.913,68	-	-
11.	Wydatki na oświatę realizowane z Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji sołectw „Mazowsze 2019” na zakup sprzętu sportowego dla szkoły w Głoskowie	8.918,22	8.918,22		
	OGÓŁEM	8 336 467,16	1 363 607,88	5 993 503,57	979 355,71

Wydatki oświaty w 2019 roku finansowane były następująco :

5 284 048,00 zł z subwencji oświatowej,

560.069,00 zł otrzymanej dotacji ze środków RPOWM na dofinansowanie zadania pn. „Modernizacja energetyczna budynku służącego edukacji w Gminie Borowie” z czego: kwota 11 316,00 zł stanowiła refundację wydatków poniesionych w latach ubiegłych, natomiast kwota 548 753,00 zł dotyczyła wydatków poniesionych w 2019 roku

229 581,16 zł dotacji Budżetu państwa w tym:

- 164.151,00 zł dotacja na realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego,
- 41.553,16 zł dotacja z budżetu państwa na zakup podręczników oraz materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów szkół podstawowych,
- 23.877,00 zł dotacja na pomoc materialną dla uczniów – stypendia,

48.500,00 zł dotacji z Urzędu Marszałkowskiego na dofinansowanie modernizacji pracowni informatycznej w Zespole Oświatowym w Borowiu

8.918,22 zł dotacji z Urzędu Marszałkowskiego na zakup sprzętu sportowego dla szkoły w Głoskowie w kwocie 8 918,22 zł

1.000,00 zł ze środków pozyskanych z Fundacji PZU na zakup materiałów niezbędnych do realizacji projektu „Zajęcia plastyczne” w Zespole Szkół w Głoskowie.

2.000,00 zł darowizny pieniężnej na rzecz Zespołu Szkół w Głoskowie

2.202.350,78 zł ze środków własnych JST.

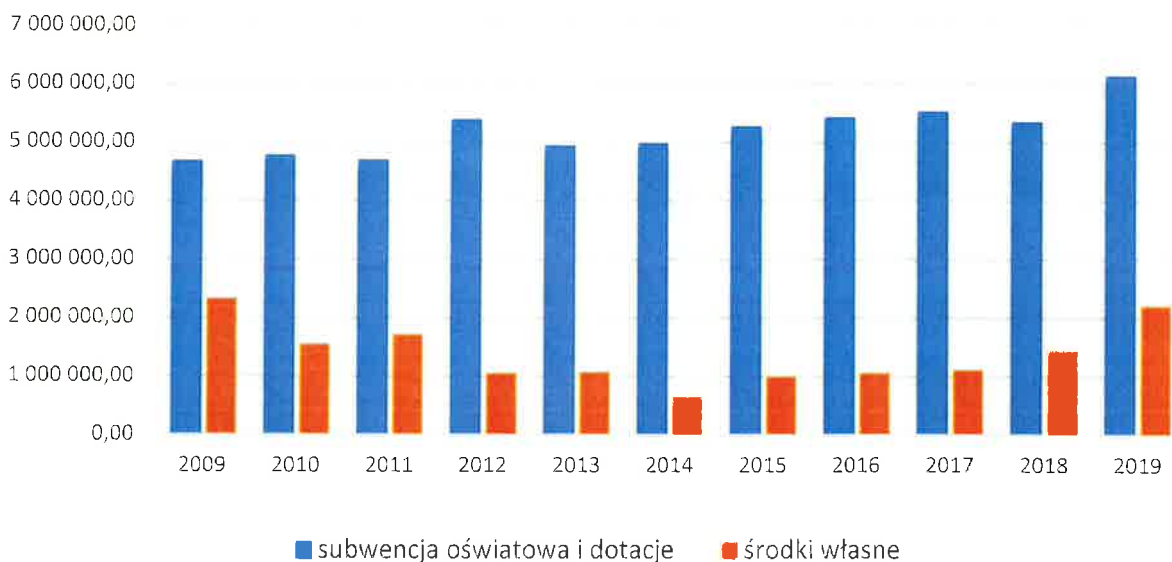
Lp.	Wyszczególnienie	Subwencja oświatowa	Dotacje	inne dochody	Środki własne JST	Razem dochody
1.	Zespół Oświatowy w Borowiu	3 224 200,00 73,98%	165 444,73 3,8%	-	968 588,11 22,22%	4 358 232,84 100%
2.	Zespół Szkół w Głoskowie	1 406 016,00 72,48%	63 329,28 3,26%	3 000,00 0,15%	467 538,20 24,10%	1 939 883,48 100%
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Iwowie	653 832,00 76,03%	25 430,15 2,96%	-	180 740,94 21,02%	860 003,09 100%
	Razem jednostki oświatowe	5 284 048,00 73,82%	254 204,16 3,55%	3 000,00 0,04%	1 616 867,25 22,59%	7 158 119,41 100%
	Wydatki inwestycyjne na oświatę realizowane przez JST	-	-	-	979 355,71 100%	979 355,71 100%
	Kwota refundacji kosztów wychowania przedszkolnego dzieci zamieszkałych na terenie innych gmin a uczęszczających do przedszkoli w Gminie Borowie	-	-	-	40 247,79 100%	40 247,79 100%
	Dowożenie uczniów do szkół	-	-	-	77 736,75 100%	77 736,75 100%
	Pozostała działalność	-	-	-	29 204,00 100%	29 204,00 100%
	Kolonie i obozy	-	-	-	5 200,00 100%	5 200,00 100%
	Pomoc materialna dla uczniów - stypendia	-	23 877,00 89,19%	-	2 894,60 10,81%	26 771,60 100%
	OGÓLEM:	5 284 048,00 63,38%	847 068,38 10,16%	3 000,00 0,04%	2.202.350,78 26,42%	8 336 467,16 100%

Źródła finansowania wydatków oświaty na przestrzeni lat 2009-2019 przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Rok budżetowy	Wydatki ogółem poniesione na oświatę	Źródła finansowania wydatków		
			subwencja oświatowa	dotacje	środki własne
1.	2009	6 977 835,54	4 140 896,00	526 075,20	2 310 864,34
2.	2010	6 300 388,58	4 604 981,00	160 556,98	1 534 850,40
3.	2011	6 384 347,08	4 592 475,00	93 058,40	1 698 813,68
4.	2012	6 416 166,30	4 772 074,00	607 060,89	1 037 031,41

5.	2013	5 988 491,11	4 601 057,00	328 712,92	1 058 721,19
6.	2014	5 610 704,00	4 603 946,00	368 262,79	638 495,21
7.	2015	6 244 077,94	4 951 695,00	310 515,35	981 867,59
8.	2016	6 456 473,50	5 114 811,00	299 758,46	1 041 904,04
9.	2017	6 611 718,56	5 038 425,00	475 524,75	1 097 768,81
10.	2018	6 770 007,64	5 049 920,00	290 855,68	1 429 231,96
11.	2019	8 336 467,16	5 284 048,00	850 068,38	2 202 350,78
RAZEM:		72 096 677,41	52 754 328,00	4 310 449,80	15 031 899,61

Źródła finansowania oświaty

13. Kultura.

Na terenie gminy Borowie działa jedna instytucja kultury, która jest samorządową instytucją kultury utworzoną na mocy uchwały Nr IV/16/85 Gminnej Rady Narodowej w Borowiu z dnia 10 stycznia 1985 r. Siedzibą Ośrodka jest budynek znajdujący się przy ul. Garwolińskiej 19 w Borowiu. Ośrodek swoją działalnością obejmuje teren gminy Borowie. Podstawowym celem działalności Ośrodka jest pozyskiwanie i przygotowywanie mieszkańców gminy do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzeniu jej wartości, a także:

- Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży;
- Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy;
- Organizowanie imprez okolicznościowych i folklorystycznych;
- Organizowanie gminnych turniejów sportowych (piłki nożnej, tenisa stołowego, piłki siatkowej i koszykowej);

- Wspieranie szkół w edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży;
- Współpraca z zespołami ludowymi w zakresie udzielania pomocy merytoryczno – finansowej;
- Wspieranie działalności twórców ludowych.

Plan finansowy Gminnego Ośrodka Kultury w 2019 r. po stronie przychodów kształtował się w kwocie – 205.048,80 zł, wykonanie wyniosło – 205.048,80 zł.

Plan finansowy po stronie kosztów kształtował się zaś na kwotę 206.145,19 zł, wykonanie – 206.149,19 zł.

W Gminnym Ośrodku Kultury w 2019 r. zatrudnionych było 5 pracowników (3,50 etatu).

W strukturach GOK w Borowiu działają:

- Gminna Biblioteka Publiczna im. Waltera Nurzyńskiego w Borowiu;
- Gminna Orkiestra Dęta w Borowiu;
- Gminna Izba Pamięci w Lalinach;
- Zespół Ludowy „Chrominianki” z Chromina (obecnie liczy 8 osób, w tym 8 kobiet);
- Zespół Ludowy „Borowianki” z Brzuzy (obecnie liczy 7 osób, w tym 7 kobiet);
- Zespół Ludowy „Lalinianki” z Lalin (obecnie liczy 10 osób, w tym: 8 kobiet i 2 mężczyzn);
- Zespół Ludowy „Iwowianki” z Iwowego (obecnie liczy 9 osób, w tym 7 kobiet i 2 mężczyzn).

Do zadań Gminnej Izby Pamięci w Lalinach należy:

- zbieranie i udostępnianie zbiorów o tematyce ludowej
- organizowanie lekcji tematycznych
- stała współpraca ze szkołami i przedszkolami w celu promowania tradycji ludowej.

Na terenie gminy Borowie w roku 2019 zarejestrowanych było 12 Kół Gospodyń Wiejskich w następujących miejscowościach: Chromin, Filipówka, Głosków, Iwowe, Słup Pierwszy, Wilchta, Dudka, Borowie, Laliny, Jażwiny, Łopacianka, Słup Drugi.

Na terenie gminy Borowie istnieją świetlice wiejskie w następujących miejscowościach: Brzuskowola, Chromin (w budynku OSP), Dudka, Filipówka (w budynku OSP), Głosków (w budynku OSP), Gościewicz, Gózd, Iwowe, Jażwiny (w budynku OSP), Laliny (w budynku OSP), Łętów, Nowa Brzuza, Słup Pierwszy, Stara Brzuza, Wilchta.

14. Biblioteki.

Do zadań Gminnej Biblioteki Publicznej im. Waltera Nurzyńskiego należy:

- wypożyczanie i udostępnianie księgozbiorów na miejscu :
- literatury pięknej dla dorosłych
- literatury dla dzieci i młodzieży
- literatury niebelerystycznej
- literatury specjalnej

Biblioteka organizuje różne formy popularyzacji czytelnictwa poprzez:

- wystawy z okazji rocznic pisarzy
- informowanie o nowościach bibliotecznych
- lekcje biblioteczne

- spotkania z pisarzami
- konkursy czytelnicze
- konkursy recytatorskie

W 2019 r. plan finansowy w Gminnej Bibliotece Publicznej po stronie przychodów kształtował się w kwocie – 88.751,90 zł, wykonanie wyniosło – 88.751,90 zł.

Plan finansowy po stronie kosztów kształtował się zaś na kwotę 89.669,95 zł, wykonanie – 89.669,95 zł.

Z biblioteki korzystało 552 zarejestrowanych użytkowników, w tym 533 użytkowników aktywnie wypożyczających (czytelników). Zarejestrowana została liczba 5219 odwiedzin biblioteki.

Wypożyczonych zostało 7355 wol. książek: 5496 wol. literatury pięknej dla dorosłych, 1478 literatury pięknej dla dzieci i młodzieży, 381 wol. literatury niebeletrystycznej.

Udzielonych zostało 266 informacji.

W 2019r. przybyło 586 wol. książek, 584 wol. pochodzi z zakupu, 2 wol. to ekwiwalenty za zagubione książki. 281 wol. zakupionych zostało ze środków przyznanych przez organizatora i 303 wol. z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wszystkie książki wprowadzone zostały do programu bibliotecznego Mateusz.

Liczba wszystkich zbiorów – 15.945 wol./jedn.inw.

Wartość wszystkich zbiorów – 158.959,36zł.

15. Gminna Orkiestra Dęta.

Gminna Orkiestra Dęta w Borowiu powstała w roku 2013, i działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Borowiu. Kapelmistrzem od początku jest Michał Szostak. Orkiestra prowadzi następujące działania:

- stałe pogłębianie i popularyzowanie nauki gry na instrumentach dętych poprzez prowadzoną przez Kapelmistrza naukę gry na instrumentach dwa razy w tygodniu (w każdy wtorek i czwartek);
- występy podczas uroczystości państwowych i kościelnych.

W roku 2019 Gminna Orkiestra Dęta w Borowiu posiadała 38 członków, w tym 12 dzieci.

16. Bezpieczeństwo.

Gmina Borowie jest małej wielkości gminą powiatu garwolińskiego, w której gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 64,09 osób/km².

Działania Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie określone w Planie Pracy dostosowane były do realizacji Priorytetów Komendanta Głównego Policji obejmujących:

1. Zwiększenie efektywności działań Policji na rzecz wzmocnienia współpracy ze społeczeństwem.
2. Podniesienie skuteczności działań Policji w identyfikacji i zwalczaniu największych współczesnych zagrożeń, w tym cyberprzestępczości.

3. Wzrost skuteczności działań Policji w zwalczaniu przestępczości najbardziej uciążliwej społecznie.
4. Działania Policji ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
5. Optymalizacja działań Policji na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych.
6. Podniesienie jakości i efektywności pracy Policji poprzez sukcesywne podwyższanie kompetencji zawodowych funkcjonariuszy i pracowników Policji.
7. Doskonalenie jakości zadań realizowanych przez policjantów i pracowników Policji poprzez zapewnienie optymalnych warunków pełnienia służby/pracy.

Komenda Powiatowa Policji w Garwolinie w 2019 roku stwierdziła na terenie gminy Borowie 16 przestępstw, a wykrywalność ogólna wyniosła 31,25%. W analogicznym okresie 2018 roku na danym terenie odnotowano następujące wskaźniki: stwierdzono 32 przestępstwa a wykrywalność ogólna wyniosła 91,5%.

Z powyższych danych wynika, iż w roku 2019 ogólna liczba przestępstw spadła o 50 % . Natomiast jak wynika z przeprowadzonej analizy wykrywalność przestępstw spadła o 60,25%.

Najwięcej przestępstw na terenie gminy Borowie stwierdzono w następujących kategoriach:

- ✓ Bójka, pobicie - 2;
- ✓ Kradzież z włamaniem - 4;
- ✓ Kradzież - 3;
- ✓ Naruszenie nietykalności cielesnej - 3.

W roku 2019 na drogach gminy Borowie wydarzyło się 7 wypadków drogowych, w których zginęła jedna osoba natomiast siedem było rannych. Zaistniały 32 kolizje drogowe. Dane te w analogicznym okresie 2018r. przedstawiały się następująco: wydarzyło się 31 kolizji drogowych, 2 wypadki, w żadnym z nich nie było ofiar śmiertelnych.

Oceniając powyższe należy stwierdzić, iż liczba zdarzeń drogowych wzrosła o 3,2%. Niepokojąca jest natomiast tendencja wzrostowa wypadków drogowych a co za tym idzie liczba ofiar i poszkodowanych.

W zakresie Służby Prewencji policjanci Zespołu Prewencji w Borowiu przeprowadzili w 2019 roku 292 interwencje zaś w 2018 roku 274. Wykazują to tendencję wzrostową o 6,5%.

Funkcjonariusze z pionów patrolowych i dzielnicowych zatrzymali 23 sprawców na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa, odbyli 92 spotkań ze społeczeństwem, wylegitymowali w trakcie służby 2532 osób.

Na krajowej mapie zagrożeń na terenie Gminy Borowie w 2019 roku odnotowano dane:

Wszystkie zgłoszenia: 43

Potwierdzone: 7

Niepotwierdzone: 25

Potwierdzone(wyeliminowane): 10

Żart/pomyłka: 1

Najczęstsze kategorie zagrożeń:

- przekraczanie dozwolonej prędkości: Stara Brzuza, Chromin, Iwowe
- spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych: Głosków, Chromin, Iwowe
- niewłaściwa infrastruktura drogowa: Laliny
- wałęsające się bezpańskie psy: Głosków, Łopacianka

W analizowanym okresie podejmowano działania zmierzające do zmniejszenia ilości przestępstw oraz zwiększenia bezpieczeństwa na ulicach w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością. W trakcie realizacji tych zadań opracowano miesięczne analizy zagrożenia przestępczością, na podstawie których dyslokowano patrole w miejsca najbardziej zagrożone zaistnieniem przestępstw i wykroczeń. Podjęto działania zmierzające do wyegzekwowania efektywnego sposobu pełnienia służby patrolowej i służb dzielnicowych

W ocenie Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie całokształt efektów osiągniętych w 2019r przez Zespół Prewencji w Borowiu należy ocenić wysoko. Przyjęte założenia i podjęte działania były trafne, a sposób ich realizacji odpowiadał trendom przestępczości na terenie Zespołu Prewencji w Borowiu. Uzyskano bardzo zbliżoną wykrywalność ogólną jak i kryminalną w stosunku do roku ubiegłego – co ważne utrzymują się ona na podobnym poziomie od kilku lat. Działania podjęte przez ZP w Borowiu i osiągnięte wyniki wiążą się w nierozdzielny sposób ze wzrostem poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności. Współpraca z lokalnym samorządem na gruncie realizacji strategii działań Policji przynosi wymierny efekt w postaci poczucia odpowiedzialności wszystkich podmiotów za bezpieczeństwo mieszkańców gminy. Przejawem takich działań jest realizacja różnego rodzaju programów profilaktycznych w ramach prewencji kryminalnej. Takie działania znajdują zrozumienie i akceptację lokalnej społeczności.

Na terenie Gminy Borowie działa 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych , w tym:

- 6 typu S (Borowie, Chromin, Głosków, Iwowe, Jażwiny, Laliny),
- 2 typu M (Nowa Brzuza , Filipówka).

Do OSP należy ogółem 312 członków, w tym:

- 256 członków zwyczajnych (czynnych) – w tym 26 kobiet
- 10 członków honorowych
- 46 członków wspierających.

Ochotnicze Straże Pożarne posiadają 8 samochodów pożarniczych, w tym: 2 lekkie i 6 średnich.

W Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowane są wszystkie OSP z terenu gminy, które posiadają nadane NIP– y i REGON-y.

Do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego włączona jest Ochotnicza Straż Pożarna w Borowiu na mocy decyzji Komendanta Głównego PSP z dnia 27 maja 2009 roku.

Ogółem wydatki poniesione na działalność OSP na dzień 31.12.2019 r. wynoszą 553 085,25 zł, w tym:

- OSP Borowie	72 027,83 zł
- OSP Nowa Brzuza	18 856,84 zł
- OSP Chromin	361 696,47 zł
- OSP Filipówka	5 877,75 zł
- OSP Głosków	39 268,63 zł

- OSP Iwowe	18 248,00 zł
- OSP Jażwiny	11 778,92 zł
- OSP Laliny	24 496,71 zł

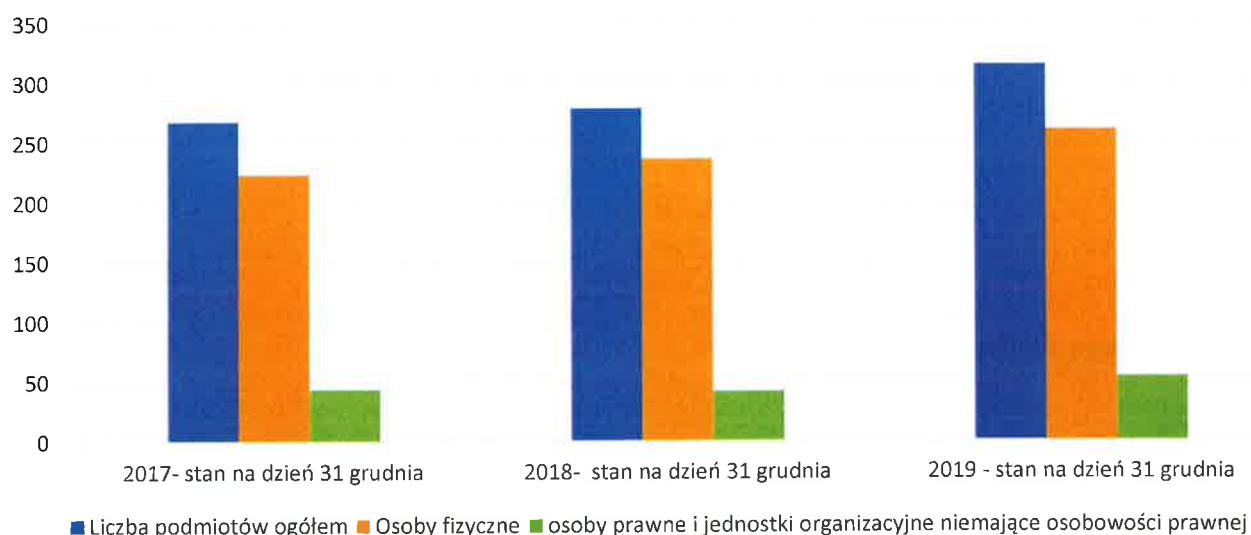
Dodatkowo poniesiono koszty w kwocie 834,10 zł z przeznaczeniem na opłacenie statuetek na zawody strażackie.

17. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą .

Podmioty gospodarcze - według danych GUS			
Rok	2017- stan na dzień 31 grudnia	2018- stan na dzień 31 grudnia	2019- stan na dzień 31 grudnia
Liczba podmiotów ogółem	268	279	315
Osoby fizyczne	224	237	261
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	44	42	54

Poniżej przedstawione zostało w formie wykresu dane o podmiotach wg GUS:

Podmioty gospodarcze - według danych GUS

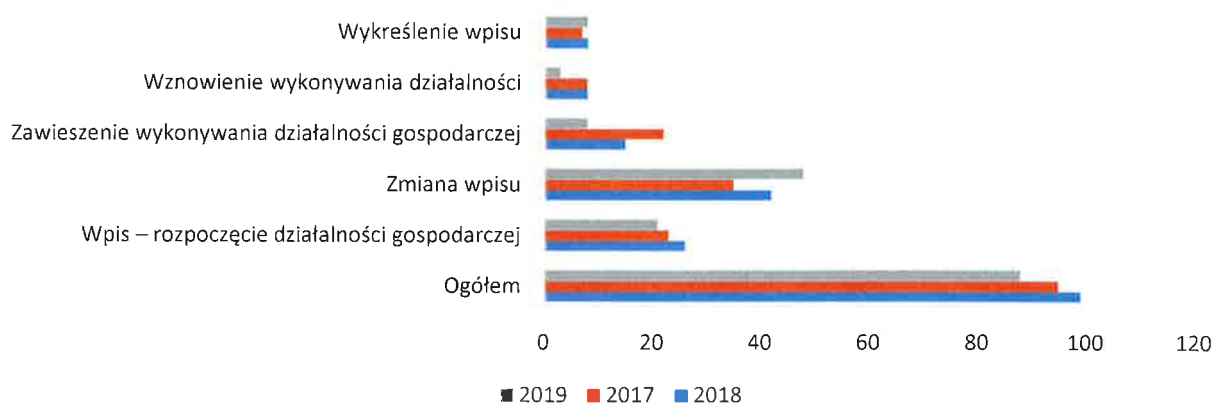
Najczęściej rejestrowane przedmioty działalności gospodarczej na terenie gminy Borowie:

1. Handel hurtowy i detaliczny -66
2. Budownictwo -59
3. Przetwórstwo przemysłowe -33
4. Transport i gospodarka magazynowa -22

Podmioty gospodarcze - obsługa CEIDG przez Urząd Gminy w Borowiu

Rok	Ogółem	Wpis – rozpoczęcie działalności gospodarczej	Zmiana wpisu	Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej	Wznowienie wykonywania działalności	Wykreślenie wpisu
2019	88	21	48	8	3	8
2018	99	26	42	15	8	8
2017	95	23	35	22	8	7

Wykres obrazujący wpisy dokonywane do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej przez pracownika Urzędu Gminy w Borowiu

18. Ochrona środowiska.

Azbest

W 2019r. wykonano 2 zadania pn. **Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na budynkach znajdujących się na terenie gminy Borowie.** Wartość całkowita pierwszego zadania wyniosła 25 166,94 zł, z czego kwotę 17 616,85 stanowi dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, a kwotę 7 550, 09 zł stanowią środki własne z budżetu Gminy Borowie. Dofinansowaniem objęto 31 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu lub odbioru, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W wyniku realizacji zadania osiągnięto efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 94,343 Mg odpadów

zawierających azbest. Wartość całkowita drugiego zadania wynosiła 10 507,04 zł- cała kwota z dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Dofinansowaniem objęto 12 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu lub odbioru, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W wyniku realizacji zadania osiągnięto efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 33,711 Mg odpadów zawierających azbest. Łącznie w 2019 r. wydano 35 673,98zł unieszkodliwiająca na terenie Gminy Borowie 128,054 Mg wyrobów zawierających azbest.

Dane o wodociągach, kanalizacji, stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków

W 2019r. pobrano 129,5 tyś m³ z ujęcia wody podziemnej poprzez Automatyczną Stację Uzdatniania Wody w Kamionce. 95,2 tyś m³ wody zakupiono hurtowo z Ujęcia Wody w Prawdzie Starej gm. Stoczek Łukowski. Łącznie do gospodarstw domowych, indywidualnych gospodarstw rolnych, na cele produkcyjne oraz pozostałe cele dostarczono 190,9 tyś m³ wody. Pozostałość stanowi woda pobrana na własne cele technologiczne- 14,1 tyś m³ oraz straty wody- 19,7 m³ wody.

Na koniec 2019r. zbiorcza sieć wodociągowa w gminie Borowie wynosiła 89,3 km. W 2019r. wybudowano 250 m.b. sieci wodociągowej i 1 przyłącze wodociągowe w miejscowości Borowie-osiedle za szkołą w ulicy Wspólnej. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 74 140,00 zł. Sfinansowano projekt budowlany sieci wodociągowej w miejscowości Głosków-Wilchta.

Budowa kanalizacji sanitarnej w 2019r. :

- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Borowie – 5 280 675,71 zł.(zadanie wieloletnie). W 2019 roku sfinansowano roboty wykonywane na terenie miejscowości Jażwiny, Słup Pierwszy, Słup Drugi, Wilchta, Laliny tj. wybudowano 9 570,65 m.b. sieci kanalizacyjnej; 137 szt. przyłączy kanalizacyjnych o długości 4 705,78 m.b.; 4 kpl. przepompowni ścieków; 5 kpl. przydomowych przepompowni ścieków. W ramach zadania wykonano również 110 m.b. sieci kanalizacyjnej i 1 przyłącze kanalizacyjne w miejscowości Borowie- osiedle za szkołą do ulicy Wspólnej
- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami w miejscowościach: Filipówka, Brzuskowola, Gościewicz, Łętów - 1 062 028,46 zł (zadanie wieloletnie). W 2019 roku roboty prowadzone były w miejscowości Filipówka, Brzuskowola, Gościewicz, podczas których wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 2 751,08 m.b., 50 przyłączy kanalizacyjnych o długości 2 372,62 mb. i 1 przydomową przepompownię ścieków.

W 2019r. do gminnej oczyszczalni ścieków odprowadzono 79,1 tys m³ i taką samą liczbę oczyszczono wprowadzając do rzeki Borowianka.

19. Planowanie przestrzenne.

W 2019 roku nie podjęto uchwały planistycznej dotyczącej uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Borowie, ani też żadnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W 2019 roku trwały prace projektowe, zlecone Pracowni Zagospodarowania w Siedlcach, nad

przygotowaniem projektu studium i dwóch miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2019 roku Wójt Gminy Borowie wydał 27 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (w tym 22 decyzje dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 2 decyzje dla zabudowy usługowej i 3 decyzje dla zabudowy innej).

W 2019 roku Wójt Gminy Borowie wydał 11 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla:

- budowy linii napowietrznej średniego napięcia 15 kV przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowości Iwowe, na działce nr 21;
- budowy budynku garażowego Ochotniczej Straży Pożarnej przewidziana do realizacji na działce nr 194/9 w zabudowie usługowej, w miejscowości Borowie;
- budowy sieci gazowej średniego ciśnienia DN 63 PE o ciśnieniu roboczym do 0,5 MPa przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowości Głusków, na działkach nr 172/26, 172/44 i 172/9;
- budowy sieci gazowej średniego ciśnienia DN90PE i DN40PE o łącznej długości ok. 133,0m przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowości Borowie, na działkach nr 183/7, 404 i 398;
- budowy sieci wodociągowej o długości ok. 2,2 km ± 0,4 km przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowości Głusków, na działkach nr 679, 675, 678, 99/7, 99/10, 99/13, 99/16, 99/19, 102/1, 103/4, 103/6, 106/1, 106/3, 681, 98/7, 683 i 230/1 oraz w miejscowości Wilchta na działkach nr 15/1, 279 i 280;
- budowy sieci wodociągowej o długości ok. 1,2 km ± 0,2 km przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowości Głusków, na działkach nr 836/1, 81/2, 683, 238/5, 239/2, 241/2, 242/2, 243/2, 246/2, 247/2, 248/6, 249/2, 250/2, 251/2, 834/7, 834/4, 253/2, 254/2, 256/1 i 695;
- budowy gazociągu średniego ciśnienia Ø63 PE, o długości ok. 107,0m i ciśnieniu 0,4 MPa, przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowości Borowie, na działce nr 431/1;
- budowy zbiornika małej retencji o powierzchni lustra wody do 5,53ha i głębokości do 2,7m, na który składa się czasza zbiornika z budowlą wpustową i zrzutową, zapora (groblą) ziemna i rów opaskowy, przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowości Borowie na działkach nr 230, 231, 232, 233, 234/1, 234/2, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 403, 412, 414, 417, 418/2, 262, 263, 264/1, 264/7, 264/6, 264/5, 264/4, 269, 270, 271, 272/1, 272/2, 272/3, 273/2 i 329/8;
- budowy sieci wodociągowej o długości ok. 0,3 km przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowości Wilchta na działkach nr 53/2, 272, 270/3, 85/1 i 273;
- budowy publicznego żłobka wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną przewidziana do realizacji na działce nr 525, w zabudowie usług oświaty, w miejscowości Borowie, gmina Borowie;

- budowy gazociągu średniego ciśnienia Ø63 PE, o długości ok. 95,0m i ciśnieniu 0,4 MPa, przewidziana do realizacji w gminie Borowie, w miejscowościach: Wilchta, na działce nr 179/1 i Dudka na działkach nr 3/3, 3/2 i 2/11.

20. Zadania inwestycyjno – remontowe.

W zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

- 1) W 2019 roku w miejscowości Borowie wybudowano 25 m.b. sieci wodociągowej, dla jednego budynku, oraz sfinansowano projekt budowy sieci wodociągowej w miejscowości Głusków – Wilchta wydając kwotę 74 140,00 zł.
- 2) Budowano sieć kanalizacji sanitarnej w gminie Borowie – 5 280 675, 71 zł (zadanie wieloletnie). W 2019 roku sfinansowano roboty na terenie miejscowości Jaźwiny, Słup Pierwszy, Słup Drugi, Wilchta, Laliny tj. wybudowano 9 570,65 m.b. sieci kanalizacyjnej; 137 szt. przyłączy kanalizacyjnych o długości 4 705,78 m.b. ; 4 kpl. przepompowni ścieków; 5 kpl. przydomowych przepompowni ścieków. W ramach zadania wykonano również 110 m.b. sieci kanalizacyjnej w miejscowości Borowie – osiedle za szkołą do jednego budynku mieszkalnego.
- 3) Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami w miejscowościach: Filipówka, Brzuskowola, Gościewicz, Łętów - 1 062 028,46 zł (zadanie wieloletnie). W 2019 roku roboty prowadzone były w miejscowości Filipówka, Brzuskowola, Gościewicz, podczas których wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 2 751,08 m.b., 50 przyłączy kanalizacyjnych o długości 2 372,62 mb. i jedną przydomową pompownię ścieków.

W zakresie infrastruktury drogowej

- 1) Zakupiono grys dolomitowy, żwir i piasek do remontu dróg gminnych za kwotę 176 955,51 zł.
- 2) Wykonano modernizację drogi gminnej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Laliny za kwotę 366 886,93 zł. W ramach zadania ułożono nawierzchnię asfaltową na długości 805,0 m.b.
- 3) Wykonano podbudowę na ul. Przemysłowej w Borowiu o powierzchni 250,00 m² za kwotę 10 497,31 zł,
- 4) Dokonano wykupu gruntów o pow. 0 047 ha pod drogę w miejscowości Kamionka za kwotę 9 400,00 zł.
- 5) Udzielono Powiatowi Garwolińskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej w wysokości 100 000,00 zł, na dofinansowanie realizacji zadania inwestycyjnego p.n. „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1301W Stara Prawda – Jamielne - Iwowe w km 5+880÷6+879”.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej

- 1) Dokonano zakupu fabrycznie nowego średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla jednostki O.S.P w Chrominie marki Volvo Truck Corporation za łączną kwotę 789 783,00 zł.
- 2) Zamontowano nowe bramy garażowe w budynkach OSP w Głuskowie i Lalinach wydając kwotę 29 537,00 zł. Remont drzwi garażowych strażnicy polegający na wykonaniu i montażu bramy skrzydłowej do budynku OSP w Lalinach w wysokości 12 000,00 zł został w 100% sfinansowany ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach uzyskanej dotacji z programu „Mazowieckie strażnice – OSP 2019”.
- 3) Zakupiono ubrania specjalne i motopompę dla jednostki OSP w Chrominie za kwotę 31 630,86 zł. Zadanie dofinansowane było ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w kwocie 28 467,77 zł co stanowi 90% kosztów zadania.

W zakresie szkolnictwa

- 1) Zmodernizowano pracownię informatyczną w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Modernizacja pracowni informatycznej w Zespole Oświatowym w Borowiu” za kwotę 69.286,00 zł, z czego kwotę 48 500,00 zł stanowią środki z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach „Mazowieckiego Programu Dofinansowania Pracowni Informatycznych i Językowych.
- 2) Wykonano termomodernizację budynku szkoły podstawowej w Iwowie o powierzchni użytkowej 683,88 m² poprzez:
 - docieplenie ścian zewnętrznych,
 - docieplenie dachu i stropów,
 - wymianę pokrycia dachowego,
 - docieplenie podłóg,
 - wymianę drzwi drewnianych, aluminiowych i stalowych- antywłamaniowych,
 - wymianę oświetlenia w budynku na energooszczędne oświetlenie LED,
 - modernizację instalacji centralnego ogrzewania,
 - modernizację instalacji odgromowej i elektrycznej,
 - instalację zestawu OZE- ogniwo fotowoltaicznych o mocy 3 KW.

Głównym celem przeprowadzenia termomodernizacji była poprawa stanu powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji CO² dzięki zwiększeniu efektywności energetycznej budynku. Koszt zadania wyniósł 979 355,74 zł, z czego kwotę 563 513,00 zł stanowi dofinansowanie ze środków UE w ramach RPOWM na lata 2014-2020.

- 3) Wykonano dokumentację projektową publicznego złołka w Borowiu za kwotę 141 465,99 zł.

W zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska

- 1) W 2019 roku wymieniono 230 lamp oświetleniowych typu LED zastępując lampy oświetleniowe sodowe w miejscowościach Borowie, Chromin, Iwowe, Łopacianka, Słup Pierwszy i Drugi, Wilchta za kwotę 95 506,50 zł.
- 2) W 2019r. wykonano 2 zadania pn. „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na budynkach znajdujących się na terenie gminy Borowie. Wartość całkowita pierwszego zadania wyniosła 25 166,94 zł, z czego kwotę 17 616,85 stanowi dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, a kwotę 7 550, 09 zł stanowią środki własne z budżetu Gminy Borowie. Dofinansowaniem objęto 31 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu lub odbioru, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W wyniku realizacji zadania osiągnięto efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 94,343 Mg odpadów zawierających azbest. Wartość całkowita drugiego zadania wynosiła 10 507,04 zł- cała kwota z dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Dofinansowaniem objęto 12 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu lub odbioru, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W wyniku realizacji zadania osiągnięto efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 33,711 Mg odpadów zawierających azbest. Łącznie w 2019 r. wydano 35 673,98zł unieszkodliwiając na terenie Gminy Borowie 128,054 Mg wyrobów zawierających azbest.
- 3) Dostarczono pomoce edukacyjne w ramach zadania pn.: „Tworzenie ścieżki edukacyjnej w gminie Borowie w miejscowości Słup Pierwszy” za kwotę 88 822,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono także warsztaty edukacyjne dla uczniów Szkoły Podstawowej w Głoskowie. Łączny koszt zadania wyniósł 91 153,00 zł z czego 90% stanowiła dotacja z WFOŚiGW co stanowi kwotę 80 000,00 zł.
- 4) Wykonano oświetlenie uliczne na odcinku 370 m.b. w miejscowości Filipówka za kwotę 16 493,00 zł, w miejscowości Borowie ul. Cicha na odcinku 110 m. b. i ul. Nurzyńskiego 50 m.b. za kwotę 11 400,00 zł.
- 5) Zakupiono urządzenia na place zabaw w miejscowości Głosków, Dudka i Jaźwiny za kwotę 57 790,05 zł, z czego kwotę 28 135,02 zł stanowiły środki z Samorządu Województwa Mazowieckiego w ramach programu „MIAS MAZOWSZE 2019”.
Szczegółowy wykaz zadań:
 - „Zakup sprzętu sportowego dla szkoły w Głoskowie”. Wartość zadania 17 882,00 z czego 50% kosztów zadania stanowiła dotacja w wysokości 8 941,00 zł. Zadanie objęte wnioskiem dotyczyło zakupu sprzętu sportowego w postaci urządzeń zabawowych dla dzieci oraz urządzeń siłowni zewnętrznej dla społeczności lokalnej Głoskowa. Urządzenia zostały zamontowane na terenie Szkoły Podstawowej w Głoskowie.
 - „Zakup urządzeń na plac zabaw przy świetlicy wiejskiej w Dudce”. Wartość zadania 21 560,00 zł z czego 46 % kosztów zadania stanowiła dotacja w wysokości 10 000,00 zł. Zadanie objęte wnioskiem dotyczyło zakupu urządzeń siłowni zewnętrznej oraz urządzeń zabawowych dla dzieci.

- „Zakup urządzeń na plac zabaw w Jażwinach”. Wartość zadania 18 470,00 zł z czego 50 % kosztów zadania stanowiła dotacja w wysokości 9 235,00 zł. Zadanie objęte wnioskiem dotyczyło zakupu zestawu zabawowego, modułowego dla dzieci z sołectwa Jażwiny.

- 6) Dokonano wykupu gruntów o pow. 0,5104 ha pod zbiornik retencyjny w miejscowości Borowie za kwotę 56 728,76 zł.

W zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

- 1) Utwardzono plac kostką betonową przy budynku Świetlicy Wiejskiej w Brzuskowoli za kwotę 6 240,92 zł i wykonano zagospodarowanie terenu przy budynku Świetlicy Wiejskiej w Starej Brzuzie za kwotę 11 498,00 zł.
- 2) Przeprowadzono remont dachu na budynku OSP w miejscowości Nowa Brzuza polegający na dociepleniu kominów styropianem, zamontowaniu czap kominowych i obrobieniu blachą, kupiono blachę na cały dach za kwotę 16 821,94 zł.
- 3) Wykonano ossuarium (grobowiec ziemny) na terenie placu zabytkowego kościoła w Borowiu za kwotę 4 500,00 zł.
- 4) Zakupiono sprzęt AGD do świetlicy w miejscowości Gózd, Gościewicz, Jażwiny, Stara Brzuza, za kwotę 22 088,40 zł.
- 5) Wykonano remonty świetlic wiejskich w miejscowościach Laliny, Słup Pierwszy, Wilchta za kwotę 39 157,00 zł, w tym zadanie pn. „Remont pomieszczeń świetlicowych w budynku OSP Laliny” w kwocie 23 422,00 zł zostało dofinansowane ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego w wysokości 10 000,00 zł, co stanowi 42,69 % kosztów zadania. Zadanie obejmowało remont dwóch pomieszczeń świetlicowych w tym remont istniejących tynków, malowanie ścian i montaż kominka w jednym pomieszczeniu oraz zakup drzwi wejściowych do drugiego pomieszczenia świetlicy.
- 6) Zakupiono meble do budynków świetlic wiejskich w miejscowościach Dudka, Iwowe, Gózd, Gościewicz za kwotę 17 985,40 zł, w tym zadanie pn. „Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Gościewiczu” w kwocie 21 000,00 zł zostało dofinansowane ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego w wysokości 10 000,00 zł, co stanowi 47,61 % kosztów zadania. Zadanie obejmowało zakup brakującego wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Gościewiczu, w postaci mebli (stoły, krzesła, szafki), kompletu obrusów, naczyń oraz sprzętu AGD niezbędnego do funkcjonowania świetlicy.
- 7) Wykonano prace remontu bramy – dzwonnicy, dawnej kostnicy i obiektów drewnianych w budynku byłego kościoła w Borowiu za kwotę 571 991,80 zł , z czego kwotę 290 605,00 zł stanowiła dotacja ze środków z UE w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
- 8) Przeprowadzono prace archeologiczne na terenie zabytkowego budynku po byłym kościele w Borowiu – koszt 20 000 zł, oraz zlecono nadzór archeologiczny nad robotami ziemnymi na terenie zabytkowego budynku po byłym kościele w Borowiu – koszt 10 000 zł
- 9) Wykonano prace konserwatorskie przy zabytkowym pomniku rodziny Józwickich na cmentarzu w Borowiu – koszt 30 000 zł

21. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna, drogi gminne.

Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

Na terenie gminy Borowie obowiązuje Program Gospodarowania Mieszkaniowym zasobem Gminy Borowie na lata 2012-2020. Program został podjęty Uchwałą nr XVII/89/2012 Rady Gminy Borowie z dnia 30 kwietnia 2012r. W programie zawarty jest wykaz nieruchomości wchodzących w skład zasobu oraz określone zostały źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej, ogólne warunki sprzedaży, czynniki podwyższające stawki czynszu za najem oraz planowane wydatki na remonty i modernizacje. W 2019 roku sprzedano 3 nieruchomości z tego zasobu: 1 lokal użytkowy, 1 lokal mieszkalny oraz 1 budynek mieszkalny na rzecz dotychczasowych najemców. Szczegółowe zasady nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata określa Uchwała nr V/30/2003 Rady Gminy Borowie z dnia 25 marca 2003 r. zmieniona Uchwałą nr VII/37/2007 Rady Gminy Borowie z dnia 27 czerwca 2007 roku oraz Uchwałą nr XV/78/2008 Rady Gminy Borowie z dnia 28 kwietnia 2008 roku.

Zasób lokali komunalnych mieszkalnych Gminy Borowie na koniec 2019r. (oddanych w najem):

- 2 lokale komunalne w miejscowości Głusków (mieszkania w Zespole Szkół w Głoskowie- nr 29),
- 1 lokal w budynku komunalnym w miejscowości Borowie (dawne domki nauczycielskie ul. A. Sasimowskiego 4A który został sprzedany Najemcy w dniu 03.12.2019r.
- 5 lokali komunalnych w miejscowości Borowie ul. Garwolińska 9 (budynek SP ZOZ),
- 3 lokale komunalne w miejscowości Iwowe :
 - 2 lokale w Domu Nauczyciela Iwowe nr 141
 - 1 lokal w byłej Lecznicy dla Zwierząt Iwowe nr 139 który został sprzedany Najemcy w dniu 12.02.2019r.)

W 2019 r. z tytułu najmu lokali komunalnych do budżetu Gminy Borowie wpłynęło 7995,48 zł

Zasób lokali komunalnych użytkowych Gminy Borowie na koniec 2019r. (oddanych w najem):

- 2 lokale użytkowe w miejscowości Borowie ul. A. Sasimowskiego 2 (centrala Orange i Poczta Polska)
- 2 lokale użytkowe w miejscowości Borowie ul. Garwolińska 9 (budynek SP ZOZ – Apteka i Gab. Stomatologiczny)
- Budynek byłej szkoły w miejscowości Borowie ul. Garwolińska 4
- Budynek byłej szkoły w miejscowości Brzuskowola

- 1 lokal użytkowy w miejscowości Borowie ul. A. Sasimowskiego 3 (lokal w budynku Hali Sportowej w Borowiu)
- 1 lokal użytkowy w miejscowości Iwowe 139 który został sprzedany w dniu 12.02.2019r.

W 2019r. z tytułu najmu lokali użytkowych do budżetu Gminy Borowie wpłynęło: 137 714,97 zł

Razem z tytułu najmu lokali komunalnych mieszkalnych i użytkowych do budżetu Gminy Borowie wpłynęło w 2019r. -145 710,45 zł

Na terenie gminy Borowie występują cztery kategorie dróg:

- Droga krajowa Nr 76 Wilga – Łuków (o długości 14,811km),
- Droga wojewódzka Nr 805 Warszawice – Wilchta (o długości 1,0km),
- Drogi powiatowe (o łącznej długości 25,193km)
- Drogi gminne (o łącznej długości 75,921km).

Drogi gminne to drogi o nawierzchni twardej (52,212km) oraz o nawierzchni gruntowej (21,721 km).

22. Mienie komunalne należące do Gminy Borowie.

Stan mienia komunalnego	na dzień 01.01.2019 r.	na dzień 31.12.2019 r.
1. Komunalizacja	153,9170 ha	153,4159 ha
w tym grunty pod drogami	119,9281 ha	119,9279 ha
2. Poprzez Akty Notarialne	28,5291 ha	29,2773 ha
w tym grunty pod drogami	3,7568 ha	4,4782 ha
3. Poprzez Post. Sądu	10,2647 ha	10,2647 ha
w tym grunty pod drogami	0,1595 ha	0,1595 ha
4. Poprzez Decyzje Wójta	1,0298 ha	1,0298 ha
w tym grunty pod drogami	1,0242 ha	1,0242 ha
Razem:	193,7406 ha	193,9877 ha

Z tego przekazano w:

a) użytkowanie wieczyste	2,7555 ha	2,6555 ha
b) zarząd (szkoły)	3,7567 ha	3,6636 ha
c) użytkowanie (Ośrodek Zdrowia)	0,2474 ha	0,2474 ha.

Ogółem wartość szacunkowa mienia komunalnego Gminy na koniec 2019 roku wynosi łącznie 77 046 085,39 zł:

	na dzień 01.01.2019 r.	na dzień 31.12.2019r.
a) wartość gruntów	1 922 160,04 zł	2 056 108,27 zł
b) wartość budynków	16 314 012,43 zł	17 882 266,71 zł
c) wartość budowli	46 365 310,86 zł	54 502 724,13 zł
d) pozostałe mienie	2 677 106,28 zł	2 604 986,28 zł
	67 278 589,36 zł	77 046 085,39 zł